

YAASINŌ

Yā kè à yānzin wè yáasi zuzi

- ¹ Yáasi kè Dauda né Sulemanu, Isarailino kína zù,
² 1e gběno ɔ̀ndɔ̄ kũ aɔ̄gɔ̄ làakari vĩ,
 aɔ̄ dɔ̄na yā dada,
³ aɔ̄ gɔ̄ wéεzēri làakarideeno ũ
 maakena kɔ̄n yāzedeo kɔ̄n náaneo yā guu.
⁴ Yáasi kèno è nòsedodee gba làakari,
 è tó òwazi gɔ̄ kú à dɔ̄roa kɔ̄n dɔ̄nao.
⁵ Làakaridee é ma, à yādadana e à kaara,
 nòsedee é lédamma e à guu,
⁶ eé yáasi kɔ̄n yālekɔ̄zinao mì dɔ̄
 kɔ̄n ɔ̀ndɔ̄rinɔ̄ yā'onao kɔ̄n n̄ gara gbooto yāno.
⁷ Vĩakena Diinen dɔ̄na kāsāa ũ,
 yɔ̄nkɔ̄ bé è kya ká ɔ̀ndɔ̄on kɔ̄n lédammanao.

Làakarikena gbē zaaa mɔ̄nafikizi

- ⁸ Ma né, n̄ n de yā'onnenā ma,
 n̄ton pā kpá n da lédammaziro.
⁹ Eégɔ̄ de fùra maaa ũ n m̄ia,
 eégɔ̄ de kāmbeε ũ n waale.
¹⁰ Tó durunkerinɔ̄ e ɔ̀ndɔ̄o daenzi,
 n̄ton wero, ma né.
¹¹ Aṣè be: N̄ mó wà gá gběno dādā wà n̄ dede,
 wà taarisaideeno kpákpa wà n̄ kũkũ.
¹² Wà n̄ mómo bēε lán mira è n̄ mómo nà,
 wà n̄ mó zaa lán gèwāa è n̄ mó zaa nà,
¹³ wé pó ɔ̄ode bori sānda píngi e,
 wa kpéno é pa kɔ̄n pó kè wá nàkɔ̄ano.

14 Ñ mŏ wà wa baka kakŏa,
wa píngi wa ɔɔsŏ éǵŏ dŏnkŏ.

15 Ma né, ñton gáńyoro,
ñton zé séńyoro.

16 Zaaǵe ašèǵŏ wāa kŏn yāzaakenaŏ,
ašŏ kpaa kŏn gbēdenaŏ.

17 Bàkpakpana bāanŏ wāa né yā pāame.

18 Ašŏe takutee kpákpaá n̄ zīndaneme,
aš toke bé à n̄ paa.

19 Ɔzaa'erinŏ ziaan gwe n̄ píngi,
aš lugana pŏzi bé è n̄ wèndi bŏ.

Ɔndŏ e wa sisi

20 Ɔndŏ e wii lee gāale,
à lé dŏ zédaan.

21 Èe lé zuu zé kè wè kakŏan léa,
èe kpàakpa kee wéte bīilenŏ guu à be:

22 Ɔndŏsaideenŏ, éǵŏ kuu kŏn ŏndŏsaikεεŏ ai
bŏreme?

Faborinŏ, é ze kŏn ma fabonao ai bŏreme?

Yŏnkŏŏnŏ, éǵŏ zaa dŏnan ai bŏreme?

23 Tŏ a ma lédamma mà yā,

le ma a dŏna pisiawa,

mé tŏ àǵŏ ma laasuu vī.

24 Lán ma a sisi a gi swā kpázi nà,

ma ɔ pŏroare, a gbēkee e làakari kero,

25 lán a ma lédamma kpà swākoto nà píngi,

ée we làakari kè ma a gbaaziro,

26 tŏ mŏnzi a le, mé a yāa dŏme,

tŏ yā a le, mé a lalandi keme,

27 baa tŏ yā a le lán zàga'īa bà,

ke tŏ mŏnzi a le lán toto bà,

ke tŏ takaasi kŏn yā'ŏammaŏ gèazi.

28 Zĩ beea é lé zumazi, mé sǝ wero,
é ma kii wεεε, é ma e sǝro.

29 Zaake a za dǝnan,
ée zε kǝn vīakεna Diineoro.

30 Ée we ma lédammaziro,
a kya kà làakari kè ma a gbaan.

31 É a dà gbè e,
yǎ zaaa kè a zεo é wí a musu.

32 Kpεεlina ǝndǝǝne é ǝndǝsaideenǝ dεdε,
laasuusai é yǝnkǝǝǝ dúgu zǝ.

33 Gbē kè ma yǎ kǝna sǝ égǝ kuu aafia,
eégǝ kuu làakario kpaεna vīakεna zaaanε sai.

2

Tεna ǝndǝǝzi àre

1 Ma né, tó n ma yǎ sì,
tó n ma yǎdienanǝ kǝna n swèn,

2 tó n éε swǎ kpaǎ ǝndǝyǎzi,

tó n swè kpà asǎnsia,

3 tó n lé zù wéεzēzi,

tó n wii lè yǎ dǝrǝ dǝnazi,

4 tó n kpáε kèzi lán kondogi bà,

tó n wèεε lán auziki kè utεna bà,

5 négǝ vīakεna Diine dǝ sa,

né bǝ Luda dǝnaa.

6 Zaake Dii bé è n gba ǝndǝǝ,

dǝna kǝn asǎnsio è bǝ à kiiamε.

7 À zǝblena kǝna gbē maaanǝne,
à dε sεngbango ũ taarisaideenǝne.

8 È ǝ liga gbē maaanǝzi aǝ zé guu,
è a yǎmarinǝ dǎkpa n tǎa'ona guu.

9 Négǝ yǎzεdee dǝ sa kǝn yǎ súusuo

kōn yā maaao kōn zé maaao píngi.

10 Zaake ɔ̄ndɔ̄ é gē n swēn,
dōna é n pɔɔ ke nna.

11 N làakari é n dākpa,
asānsi é ɔ liganzi.

12 Eé n bɔ gbē zaaano zén
eé n sí yābē'orino ɔzī.

13 Gbē pino pà zé súusune,
aō gusia zé sè.

14 Aō ponnaa ke zaakena guu,
aōè yā zaa faasai nnaa ma.

15 Aō yākēna súusuro,
aōègō yā kee mɔnafiki guume.

16 ɔ̄ndɔ̄ pì é n bɔ zinakeri ɔzī,
eé n sí kaarua yānnanna'onnenaa.

17 Nɔgbē pì pā kpà a nénɔkparekeguro gōzi,
à Luda bà kuunao yā gbòro.

18 À bee è mì pényo gaaame,
à kpé zé è tányo gèwāan.

19 Gbē kè gēzi è nòse liero,
è wēndi zé le dɔro.

20 ɔ̄ndɔ̄ pì é n da gbē maaano zéa,
négō dɔrɔdeenɔ zé kūna.

21 Zaake nòsepuradeenɔ bé wé gō bùsu vī,
taarisaidenɔ bé wégō kú à guu.

22 Zaakerino sō, weé pémma wà n bɔ bùsumme,
weé náanesaidenɔ kpake à guu.

3

Dii náanekena è n gba ɔ̄ndɔ̄

¹ Ma né, ònton tó ma yādannena sānguro,
 òngō yā kè má dìennennō kūna n swèn.

² Zaake eé n ká wèndi gbàaa,
 eé aafia kaaranne.

³ Gbēke kōn náanēo tón kēmmaro,
 òngō dana kāmbeē ũ,
 ò kē n swèa lán wè pó kē walaaa nà,

⁴ n tó égō nna,
 négō maa Luda kiia kōn gbēnteenō.

⁵ Ò Dii náane ke kōn nòsēo do,
 ònton gbàaa kpá n zīnda dōnaaro.

⁶ Òngō à dō n yāpingikena guu,
 eé zé poronne súusu.

⁷ Ònton n zīnda gwa òndōdee ũro,
 òngō Dii vīa vī ò kē yā zaaaa.

⁸ Beee égō de n mè aafia ēzē ũ,
 eé n wánō gba gbàaa.

⁹ Ò bēē lí Diine kōn n auzikio
 kōn n bura pó káakunō pīngi,

¹⁰ pówēē é n dō pa ai àgō kwēē,
 n lo ìsinō é pa yélele kōn geepiwē dufuo.

¹¹ Ma né, tó Dii e n totoo, ònton dōke à yāoro,
 tó à kpākēnzi, ònton tó à kenne ïiro.

¹² Zaake gbē kè Dii yezin è toto,
 lán de è ke a né kè kènne maaane nà.

Òndō àrē

¹³ Aubarikadeen gbē kè òndō lè à kù
 à dōna è à pāpa ũ.

¹⁴ Zaake à àrē vī de kondogila,
 è kaarana keíne de vurala.

15 À b̀̀e v̄ĩ de gb̀̀baila,
pó k̀̀e n̄ à nii v̄ĩno kee e ká à ũro.

16 Ẁ̀endi gb̀̀aa kú à ɔplaan,
auziki k̄n̄n gakuio kú à ɔzεen.

17 À yākenano nna,
à zé píngi aafia v̄ĩ.

18 À de lí ẁ̀endidee ũ gb̄̀e k̀̀e k̄n̄nanɔne,
aubarikadeenɔn gb̄̀e k̀̀e aɔɔ s̄ino ũ.

19 Dii gonikεε guu à tɔɔte kàε,
à ɔndɔɔ guu à musu k̀̀e.

20 À ísia ẁ̀e b̀̀o a d̄ona guu,
à tò ludambe luguu m̄oɔo v̄ĩ.

21 Ma né, ñḡɔ ẁ̀eεz̄εε v̄ĩ k̄n̄n faao,
̀nton ẁ̀eε v̄ĩ̀aloro.

22 Eéḡɔ de n̄ ninii ẁ̀endi ũ,
eéḡɔ de k̀̀ambεε ũ n̄ waale.

23 Néḡɔ té n̄ làakaria,
póke é kp̄annero.

24 Tó n̄ daε, v̄ia é n̄ k̄uro,
né daε ñ̄ ii o nna.

25 Né v̄ia ke karinero,
ke m̄onzi k̀̀e è zaak̄erin̄o le k̄andoo.

26 Zaake Dii éḡɔ de n̄ m̄inakii ũme,
eé tó n̄ gbá v̄ĩ takutεela.

27 Tó n̄ ɔɔ e n̄ kpεε lee,
gb̄̀e k̀̀e de ñ̄ à maa kene, ñ̄nton gí kenεziro.

28 Tó n̄ ñ̄ankana zé v̄ĩ,
̀nton be n̄ gb̄̀eɗaaane à gá ḡia ai ziario.

29 N̄ gb̄̀eɗaaa k̀̀e kú n̄ saε k̀̀e à n̄ náanekena,
̀nton à zaaa kp̄ák̄s̄ɔziro.

30 Tó gb̄̀e e yāke kennero,

̀nton leokpakōa keo pāro.

³¹ ̀nton gbāamōnneri gwena ni dero,
̀nton té à yākena keziro.

³² Zaake Dii tèn mōnafikideenō ũ,
nòsepuradeenōn è ke a kpaasinō ũ.

³³ Dii è láari zī gbē zaaanō uaa,
è aubarika da gbē maaanō been.

³⁴ È lalandideenō lalandi ke,
mōde à gbēkeε vī kōn zīndabusarinō.

³⁵ ̀ndōdee è bèε e,
yōnkōō sō è wí da a zīndaa.

4

Gběnsi lédamma

¹ Ma nénō, à gbēnsi lédamma ma,
à làakari dōa le à asānsi e.

² Dōna súusun méε daaare,
àton pā kpá ma yādanneziro.

³ Kè má kuu né ũ ma de ɔzī,
má busana ma da né mèn do léle ũ.

⁴ Ma de yā dàme à bè:

̀ngō ma yā kūna n swè guu,
̀n ma yādienanō da négō kuu.

⁵ ̀N ̀ndō kū ̀ngō dōna vī,
̀nton sān ̀n pā ma yānero.

⁶ ̀nton pā kpá ̀ndōziro, eé n dākpa,
̀ngō yezi, eé ɔ kúnla.

⁷ ̀N ̀ndō kū, àmbe yā píngi mì ũ,
̀n dōna wete kōn auziki kè n vīio píngi.

⁸ ̀N à kū gbāngbān, eé n kaara,
̀n à kū ɔplaplaa, eé bèε línne.

⁹ Eégō de fùra maaa ũ n mìa,

eégõ denne kífura gakuidee ũ.

10 Ma né, ñ swā kpá ma yāzi,
ñ yā pì da, n wèndi égõ gbàa.

11 Ma ãndõ zé òdɔanne,
ma n da à zé súusu guu.

12 Tó nées táa oon, póke é kpánnero,
tó nées bàa leen, né gèn síro.

13 Ñgõ ma lédamma kūna, ñton ɔ gbarɛziro,
ñ à kū gbàa, zaake àmbe n wèndi ũ.

14 Ñton zaakerinɔ zé séro,
ñton té gbě zaaanɔ zéziro.

15 Ñ páníne, ñton nammaro,
ñ kēńma ñ n gáao.

16 Tó aɔɔe zaaa e wà kèro, aɔè ii oro,
tó aɔɔe gbě e wà kari kero, ii è gě ní wéenlo.

17 Zaake zaakenan ní póblee ũ,
wéetāna gbēnɔan ní ímina ũ.

18 Gbě maaanɔ zé de lán gudɔna bàme,
à gupuraa ègõ bɔɔ lán ofāntě bɔna bà.

19 Zaakerinɔ zé de lán gusia níginigi bàme,
aɔè pó kè tò wè gèn sí dōro.

20 Ma né, ñ làakari dɔ yā pìnɔa,
ñ swā kpá ma yā'onnenazi.

21 Ñton kpá swákotoro,
ñgõ kūna n swè guu.

22 Zaake à de wèndi ũ gbě kè lè à kũne,
à de mè píngi aafia ũ.

23 Kè denlaa ñ làakari dɔ n swè yāa,
zaake wèndi kāsāa bò swè kiiame.

24 Ñ bɔ yāzaa'onan,
 ñ m̀i kē yālekpe'e'onaa.
 25 Ñ wéε dɔ n aε,
 ñ guu gwa n kuu súusu.
 26 Ñ zé sé súusu,
 n yākenano píngi é bɔ maa.
 27 Ñton na ɔplazi ke ɔezero,
 ñton gbá péε à zaa zénlo.

5

Làakarikena kaaruazi

1 Ma né, ñ làakari dɔ ma dɔnaa,
 ñ swā kpá ñ ma ɔndɔ yā ma,
 2 le ñgɔ kú n làakaria,
 dɔna yā égɔ kú n lén.
 3 Kaarua yá'ona ègɔ nna lán zó bàme,
 è n gáε kɔn lénnaao,
 4 mɔde zāazāa è kéine kyàkyā lán sewεε bà,
 à lé nna lán fēεda kraplaplaaa bà.
 5 À zé è m̀i pényo gaaa,
 è si kɔn gbē kè aɔɔ tézinɔ gèwāan.
 6 È laasuu lé wèndi zéaro,
 à dɔ a kē zé pìaro.
 7 Ma né, ñ swā kpá ma yāzi sa,
 ñton kpeε li ma lédammanero.
 8 Ñ pā nɔgbē beee takanε zāazā,
 ñton sɔ à be gāalezero,
 9 le n bèε tón gɔ gbē pāndenɔnero,
 le ñton n wèndi kpá gbē pāsīnɔaro,
 10 le n auzikinɔ tón gɔ danɔnero,
 le n zī àre tón gɔ ua pānde deenɔnero.

11 Négõ mboo n gurɔ yāanaa,
né yāyā n gbāaa é yāa.

12 Né be: Ma gi lédammazi fá!

Ma dɔkɛna totonao bé à tò.

13 Mée lédammarinɔ yā'onnenena maro,
mée swā kpá ma yādannerinɔziro.

14 Féte bé à gò kè mé kpe bɔ
anduna píngi wáa.

15 Ñ n zĩnda orozã í mi,
n ze kɔn n zĩnda lɔgɔ'io.

16 N í kwɛɛna bàazi maaro.
N í fāna gāale zé vīro.

17 Ñ tó àgõ de n naõ pó ũ ado,
àtongõ de gbẽ pānde pó ũro.

18 Luda aubarika da n íbókii pìn,
n pɔnnaa ke kɔn n gɔkparɛkɛgurɔ nɔɔɔ.

19 N gā yenzidee! N gbikyao maaa!

Ñ tó à bɔndagana gõ kɛenne nna,
n a yenzi ni de lán guu e dɔɔ nà.

20 Ma né, bóyānzin né kaarua ni dezi?

Bóyānzin né bɔnda gá kɔn gbẽ pānde nɔɔɔzi?

21 Gbēntee yākɛna kee utena Diinero,
ègõ zé kè à sè dõ píngi.

22 Zaakeri taari è bà kpákpane,
à durun è à kũ.

23 À lédammamasai é a kpá gaazi,
à yɔnkɔke bíta é à sāsā.

6

Fīa kɔn mɛao kɔn gbēntee pāao yā

¹ Ma né, tó n n gbēdaaa fīa dī n musu,

tó n kpégaau sè gbēne,
²tó n lé n ásarú kè,
 tó n yā'ona n da yān,
³ñ kε lán kè bà, ma né, ñ lé bɔ yā pìn,
 zaake n na n gbēdaaa ɔzĩ.
 Ñ gá ñgɔ zεzε n gbēdaaa pìzi,
 ñ agbaa kpáne.
⁴Ñton tó ii gē n wéenlo,
 ñton tó n wéebaa tiisi kũro,
⁵ñ n zĩnda sía lán gāa è ñ kē nà,
 lán bāa è bɔ bàkpakpari ɔzĩ nà.

⁶Mεade, ñ gá zèno gwa,
 ñ a yákεna tàasi kε, né ɔndɔ kũ.
⁷À dɔn'aεdee vĩro,
 à gbēnsi ke dii vĩro.
⁸È kūsāε zi di kwεεmε,
 è a póblee kakɔa pókēguro.
⁹Mεade, négɔ daena ai bɔremε?
 Bɔren né vu iin?
¹⁰Nεè kámma bo féte nεè ii o féte,
 nεè daε féte ɔkpana n kùεa.
¹¹Takaasi é gēnzi lán kpāi wéedewe bà,
 pókēsāmma é summa
 lán gbē kè gɔkebɔ kũna bà.

¹²Gbēntee pāa né gbē zaaame,
 ègɔ lili oo kɔn εγεεo da à lén.
¹³È yā o kɔn wéεo kɔn ɔɔo,
 è sèeda keíne kɔn gbáo.
¹⁴Mɔnafiki bé à à nòse pana,
 yā zaa wàarin ègɔ paa guro píngi.

15 Beee yānzin mónzi é móa lézana sai,
kaatena é gēzi kāndo, eégō fēena vīro.

16 Yā mèn swēedoo kuu kè Dii zàn,
à kà se swēeplaa kè dēne tē ũ.

17 Wada, egetona, taarisaide dēna,

18 yā pāsī wàaripana, wāna zaaazi,

19 sèeda egetona kōn danenŋ dɔkōanao.

Làakarikena zinakenazi

20 Ma né, ngō n de yādienanŋ kūna,
nton pā kpá n da yādanneziro.

21 Ngō kūna n swē guu,

ngō dana kāmbe ũ.

22 Eé dōnne aē n taa'ona guu,

eé n dākpa n daena guu.

Tó n vu, eé lé damma.

23 Zaake yādiēna pìnŋ né fitiamē,

yādanne na pì né gupuraamē,

lédamma kōn totonao né zé wēndideemē.

24 Eé n sí nŋgbē zaaa ɔzĩ,

eé n bŋ gbē pānde nŋ yānnanna'onan.

25 Nton à maakē ni dero,

nton tó à wéekpāntēdaenzina n kūro.

26 Kaarua è tó n gō kori,

gbē pānde nŋ sŋ è n wēndi bēedee kaate.

27 Tó gbē té sè à dà a pŋte,

à pŋkāsāa é gí té kūzíos?

28 Tó gbē kēsē pēsē tēyōa,

eé gí à kpatazíos?

29 Len à de le kōn gbē kè gè a gbēdaaa nŋzio,

zaake tó à ɔ kèa, eé bŋ pāro.

30 Tó nŋaa e gbē dēe, tó à kpāi ò,

wè à yā da pā́s?

³¹ Tó wà à kù, eé à fīa bo leo swεεplaa,
eé pó kè à vī a uan kpá píngi.

³² Zinakεri laasuu vīro,
gbē kè è beee kεε è a zīnda kaatεmε.

³³ Gbēna maa kōn kpεbɔnaon à baka ũ,
à tó zaaa é kēaro.

³⁴ Zaake gōgbē nòsegōaanɔ bé eé su pɔfēo,
tó èe gēε booríma, eé n wēnda gwaro.

³⁵ Eé agbaakpabɔ ke síro,
baa tó à gba bíta dànε, eé weziro.

7

Làakarikεna kaaruazi

¹ Ma né, ògō ma yānɔ kūna,
n ma yādienanɔ da n nòsɛn.

² Ngō ma yādienanɔ kūna négō kú wèndio,
n làakari dɔ ma yādannεnaa lán n wéεnε bà.

³ N da n ɔnεa tānga ũ,
n kē n swēa lán wè kē walaaa nà.

⁴ N o ɔndɔnε n dāren à ũ,
n asānsi sísi n gbē ũ.

⁵ Eé n dākpa bɔna kaarua ɔzī,
eé n bɔ gbē pānde nɔ yānnanna'onan.

⁶ Má zεna ma kpé windo guu,
mée bàazi gwaa.

⁷ Ben ma òwazi kenɔ è, ɔndɔ kēsām̄ma,
gōkparε kee kú n té, à laasuu vīro.

⁸ Èe likōaa zɔɔ gāale,
èe waalogū kεkεε nɔgbē kezi,
èe gētεε à bε kpa gèn baaagō

ai kà gàa à à swè kù.

²⁴ Tia sa, ma nénɔ, à ma yā ma,
à làakari dɔ yā kè èe bɔɔ ma lén-a.

²⁵ Àton tó a laasuu tá à kiiaro,
àton sāsā à gē à zénlo.

²⁶ Gbē kè à n̄ né à n̄ kaatenɔɔ pari,
gbē kè à n̄ dede pìnɔ lé vīro.

²⁷ À bεε né mira zédaame,
è gēnyo gèwāa kpénen.

8

Ind̄e wa sisii

¹ Ind̄ɔ bé èe lé zuuwaziroo?
Wéεzēε bé èe wa sisiiroo?

² À kú s̄s̄i musu zé gεεzi,
à zena zéɔnkpakōa.

³ À kú wéte b̄iile saε,
à koto dɔ b̄iile p̄i gbàno kiia.

⁴ Gbēno, ámbε mée a sisii,
gbēnteenɔ, mée lé zuuazi.

⁵ Nigāzīdeenɔ, à làakari wete àgō vī,
yōnkɔɔno, à tó àgō laasuu vī.

⁶ À swā kpá, zaake yā tiisin mé oare,
yā d̄ɔɔdee bé eé bɔ ma lén.

⁷ Zaake ma lé è yāpuraa o,
ma za à zaaan.

⁸ Yā kè aɔɔ kú ma lénnoɔ maa,
aɔ kee mɔnafiki ke sāsāna vīro.

⁹ À súusu asānsideenɔne p̄ingi,
à zé vī gbē kè aɔɔ d̄ɔna vīinɔne.

¹⁰ À ma lédamma sé de kondogila,
à d̄ɔna sé de vura maaala.

11 Zaake ɔ̃ndɔ̃ bɛɛ vī de gbɛ̀bainɔ̃la,
póke nii kúm̃ma kè kà à úro.

12 Mamɔ̃ma ɔ̃ndɔ̃, má làakari vī,
má yákena a zéa dɔ̃na vī.

13 Vīakena Diinen zana à zaaan ũ.
Ma za zīndasena lezīn kōn ĩadānao
kōn kuuna zaaao kōn yálekpeɛ'onaŋ.

14 Lédamma kōn faakeɛŋ né ma pómɛ,
ma kiian gbāaa è bōn kōn asānsikɛɛŋ.

15 Kínanɔ̃ è kpata ble ma gāzīme,
kpatablerinɔ̃ è yāzedeɛ diɛ kōn ma gbāaaome.

16 Gbāadeenɔ̃ è iko ke ma gāzīme
kōn anduna kpatadeenɔ̃ n̄ píngi.

17 Má ye gbɛ̀ kè aɔ̃ yemaziinɔ̃zi,
gbɛ̀ kè aɔ̃è ma wɛtɛnɔ̃ bé wè ma e.

18 Auziki kōn gakuio kú ma ɔ̃zī
kōn ɔ̃ɔda kaaranaŋ kōn kuuna nnaao.

19 Né kè mɛè iínɛ sãŋ de vura maaala,
kaarana kè mɛè keínɛ de kondogi wásawasala.

20 Má té yāzede zén,
mɛè táa o zé súusu guu.

21 Mɛè gbɛ̀ kè aɔ̃ yemaziinɔ̃ gba pó,
mɛè n̄ auzikikaɛkiinɔ̃ paínɛ.

22 Dii ma ke zaa a zī naanagurɔ̃,
ai àgɔ̃ gá yā kè à kè zaa káakunɔ̃ ke.

23 À ma diɛ zaa káakume,
zaa à daɛgurɔ̃, le èe anduna ke kòro.

24 À ma i zaale ísīaa kuuro,
íbõki kee kuu gurɔ̃ beeearo.

25 À ma i kpīiinɔ̃ ā,
ai àgɔ̃ gá s̄is̄inɔ̃ kāsāa péɛ,

26 ai àgõ gá anduna káε,
 ke s̄εε ke bùsu wén doo.
 27 Kè èe pó kè kú musunŋ keε,
 kè èe bàtuma daa ísiaala,
 28 kè èe lou naa musu,
 kè èe t̄ote í zé f̄õ,
 29 kè èe ísia zeki lé keε,
 ε à í tón v̄i à zeki lélaro,
 kè èe anduna kaεε, má kú gwe.
 30 Má kú à sae ɔz̄ikeri maaa ũ,
 ma p̄ɔ ègõ nna à aezi lán guu e d̄ɔ nà,
 meègõ p̄ɔnnaa keεo gurŋ s̄anda píngi.
 31 Ma p̄ɔ ègõ nna Dii andunaa,
 gb̄enteenŋ de ma p̄ɔnnakebŋ ũ.

32 Tia sa, ma n̄enŋ, à ma yā ma,
 aubarikadeen gb̄ε kè ma zé kūna ũ.
 33 À ma lédamma ma à ɔndõ kū,
 àton pā kpáziro.
 34 Aubarikadeen gb̄ε kè èe swā kpaa ma yāzi ũ
 kè ègõ ma wetεε ma kpεεε,
 kè ègõ ma dāa gurŋ s̄anda píngia.
 35 Zaake gb̄ε kè ma ee w̄endi è,
 eégõ nna k̄ɔn Diio.
 36 Gb̄ε kè kòramazii yā zaaa ì a z̄indaneme,
 gb̄ε kè z̄amaguunŋ ye gaazime.

9

ɔndõ k̄ɔn ȳɔnkŋkeεo

1 ɔndõ a kpé b̄ò,
 à a wesagbanŋ à m̄en swεεplaa à p̄εεεε,
 2 à n̄ɔbŋ d̄ε à w̄εε bà,
 à p̄ɔbleenŋ soru kè à kàε.

3 À a nɔkparɛ zĩkerinɔ zì,
èe lé zuu wéte s̄is̄i m̄is̄ɔnt̄ɛa à bè:

4 A faasaideenɔ à ɛara à mó kè!
A laasuusaideenɔ m̄ée ooare,

5 à mó à ma póblee ble,
à w̄ɛɛ kè má bà mi.

6 À a ȳɔnkɔkɛɛ tó, éǵǵ kú w̄ɛndio,
à táa o w̄éek̄ɛna z̄ɛn.

7 Gb̄ɛ kè èe fabori daa z̄ɛa e s̄ɔs̄ɔ w̄ɛɛɛm̄ɛ,
gb̄ɛ kè èe kp̄ák̄ɛɛ zaak̄erizi e taari w̄ɛɛɛ a z̄ĩndanɛm̄ɛ.

8 Ñton kp̄ák̄ɛ favoriziro, zaake eé kenyo ïime,
ñ ònd̄ɔdee da z̄ɛa, eéǵǵ yenzi.

9 Ñ yā da ònd̄ɔrine, à ònd̄ɔ é diàle,
ñ yā o gb̄ɛ maaanɛ, à d̄ɔna é kaara.

10 V̄iak̄ena Diinen ònd̄ɔ k̄ās̄ā ũ,
Luda kè kú adona d̄ɔnan w̄éek̄ɛna z̄é ũ.

11 Zaake né ḡi ke ma ḡāz̄i,
n w̄ɛndi gb̄āa é kaara.

12 Tó ñ ònd̄ɔ, n z̄ĩndanɛm̄ɛ,
tó favorin n ũ, n m̄i musu.

13 M̄isaik̄ɛɛ d̄ɛ lán nɔgb̄ɛ lédee bàme,
à ònd̄ɔ v̄iɔ b̄ens̄ɔ à ȳake d̄ɔro.

14 È v̄ɛɛ k̄iɔaa a kp̄ɛɛɛ,
à kp̄é kú wéte s̄is̄iã,

15 èe lé zuu gb̄ɛ kè āɔɛ ḡɛɛɛnɔzi,
èe bee gb̄ɛ kè āɔ t̄é ñ z̄ɛn s̄úusunɔnɛ:

16 A faasaideenɔ à ɛara à mó kè!
A laasuusaideenɔ, m̄ée ooare,

17 í kp̄āi mina èǵǵ nna,
póblena asii guu né z̄óm̄ɛ.

18 Gbē pìnɔɔ dŏ kè beee né gèwāa zénlo,
gbē kè m̀saikeε ń sisinɔ s̀ gèwāa t̀tuwεen.

10

Sulemanu yáasinɔ

1 Né ōndōdee è tó a de pɔɔ ke nna,
né yōnkɔɔ è a da nòse yakanε.

2 ɔɔ zaaa è àre kero,
yākena a zéa è ń sí gaa ɔzĩ.

3 Dii è tó nɔaa gbē maaa dero,
è zaakerinɔ tē pó kè aɔɔ yezi.

4 ɔ meadee è mó takaasio,
zĩkena ɔplaplaa sō è mó auzikio.

5 Né kè pówεε kàkōa kwεε né làakarideeme,
né kè è ii o pókεgurɔ wí vīro.

6 Gbē maaa m̀ ègō aubarika vī,
m̀de yā pāsĩ bé à zaakeri lé pà.

7 Gbē maaa è ga kōn a tóro,
zaakeri tó è kaatεmε.

8 ɔndōdee è zĩi ke yādiεnanɔa,
yābɔeri è a zĩnda nε.

9 Gbē kè è yā ke a zéa kú a làakaria,
zézaaseri yā é bɔ gupuraa.

10 Gbēgwana kōn wéε pāsīo è mó yāo,
gbē kè è yā ute a nòse guuroo è íbete m̀ de.

11 Gbē maaa lé né íboki wèndideeme,
yā pāsĩ è zaakeri lé pa.

12 Zangu è swèe da,
yenzi è lá ká taari pínghila.

13 ɔndō yā ègō kú làakaridee lén,
flàn faasaidee pó ũ a kpεεa.

14 ɔndōrinɔ è dōna zi ká,

làakarisaidee lé è à kaate aagame.

15 Ɔodee auziki ègɔ denɛ lán wéte bñidee bà,
takaasidee takaasi sɔ è à kaate.

16 Gbē maaa asaia è mónɛ wèndio,
zaakeri àre è wéetamma inɛ.

17 Gbē kè è lédamma maa è wèndi zé ɔɔańɛ,
gbē kè è pã kpá totonazi è ń sāsã.

18 Gbē kè è zangu ute né egedeeme,
guderi né yɔnkɔɔme.

19 Yã pari bɔena ègɔ durun sairo,
gbē kè è a lé kũ né làakarideeme.

20 Gbē maaa lé de lán kondogi wásawasa bà,
zaakeri nòse bèe vīro.

21 Gbē maaa yã'ona è paridee da zéa,
làakarisaidee è ga faasaikɛɛ guu.

22 Dii aubarika è ń ke auzikidee ũ,
zĩkena nawēao è póke kaararo.

23 Zaakena de yɔnkɔɔne kɔkɔ yã ũ,
ɔndɔɔ è ke làakarideene nna.

24 Yã kè zaakeri e vĩa keɛɛ bé eé à le,
Luda é pó kè gbē maaa yezi kpáa.

25 Tó zàga'ĩa kàka à gè, zaakerino ègɔ kuu dɔro,
gbē maaa kàsãa ègɔ pɛena guro sãnda píngi.

26 Lán levũu kpàkpã è ke swaane nà,
lán tésukpe è ke wéene nà,

len meadee de le gbē kè aɔ à zĩɔne.

27 Vĩakena Diine è wèndi gbãa kaara,
zaakerino sɔ, ń wèndi ègɔ kusume.

28 Gbē maaano wéé ègɔ dɔ pɔnnaazi,
zaakerino sɔ, tãmaa é ń ne.

29 Dii zé de utekii ũ gbē maaanoɛ,
zaakerino sɔ, è ń kaateme.

30 Weé gbē maaa fɛɛ à gbèn zikiro,

gbē zaaa sō é vēekii e b̀usunlo.

³¹ Ōndō yā è b̀ gbē maaa lén,
lézaadee sō, weé à néne zōkōremε.

³² Gbē maa yā kè kō sío wà oñne dō,
yākpεεgānda'ona ègō da gbē zaaa lén.

11

¹ Dii zà p̀yōna kōn m̀nafikion,
kilooyōna súusun à yezi.

² Zīndasena lezī è mó wiyāo,
zīndabusanan ōndōyā ũ.

³ Gbē maaa ǹsepuraa è a da zéa,
náanesaidee ǹse zaaa è à yaka.

⁴ Auziki àre vī yākpækegurō zīro,
yākena a zéa sō è í sí gaaa.

⁵ Taarisaidee maakena è zé porone,
zaakeri zaakena è à ne.

⁶ Ǹsepuradee maakena è à b̀,
náanesaidee p̀nidena sō è à kũ.

⁷ Tó gbē zaaa gà, à tāmaa è mi de,
p̀ kè à náanekena a gbāagurō p̀ngi è yāa.

⁸ Gbē maaa è b̀ wétāmman,
ben gbē zaaa è gēn à gēε ũ.

⁹ Ludayādarisai lé è à gbēdaaa yaka,
m̀de dōna è gbē maaa b̀n.

¹⁰ Tó gbē maaanō kú nmanan,
wéte ègō nna,

tó gbē zaaanō gāga, wè guda ke.

¹¹ Wéte è kaara ǹsepuradeenō gāzī,
gbē zaaanō lé è wéte de.

¹² Faasaidee è a gbēdaaa fabo,
làakaridee è a lé kũ.

¹³ Kōmōtodee è b̀ asiyyāo gupuraa,

gbē náanɛdee è ní asii ta.

14 Dɔn'aɛdesaikɛɛ è tó gbēnɔ fu,
yākekɛri pariinɔ è tó wà zĩ ble.

15 Tó n gbē pānde fīa dì n musu,
n ka wéetāmmalamɛ,
gbē kè a ɔ bɔɛn è gɔ a làakaria.

16 Gbāamɔnnɛri ègɔ auziki vĩ,
mɔde nɔgbē nɔsɛmaadee ègɔ bɛɛ vīñɛ.

17 Sùudee è maaa i a zĩndanɛ,
gbē pāsī è a zĩnda kpá nawɛazi.

18 Gbē zaaa asaia ègɔ aubarika vīro,
yāmaatōri è àre e yāpura.

19 Kuuna maa yāpura è ní ká wèndia,
tɛna à zaaazi è mɔ gaaɔ.

20 Dii tèn nɔsɛzaadeenɔ ũ,
à pɔɔ è kɛ nna taarisaideenɔa.

21 Yāpura, gbē zaaanɔ é bɔ pāro,
mɔde gbē maaanɔ é bɔ aafia.

22 Lán vura tānga dɛ nà alɛdɛ yīn,
lɛn nɔ maa ɔndɔsaidee dɛ lɛ.

23 Gbē maaanɔ pɔyezi è ní ká nmanan,
gbē zaaanɔ tāmaa è ní nɛ.

24 Gbē kè è gbaa daa è kaarana e,
gbē kè gí pɔ kè dɛ à kpá kpázi è gɔ takaasimmɛ.

25 Gbēntee aubarikadee é nnaa ma,
gbē kè è ní pɔyīi kū é pɔyīi e se.

26 Wè gbē kè è pɔwɛɛ utɛ ká,
wè sa maaa o gbē kè è yámmanɛ.

27 Gbē kè è à maaa wɛtɛ ègɔ nna kɔn gbēnɔ,
gbē kè è à zaaa wɛtɛ, yā zaaa é à le.

28 Gbē kè è a auziki náanɛ kɛ é lɛɛ,
gbē maaa è ɔ tá lán lí ládee bà.

29 Gbē kè yā ì a uanε é gō kori,
yōnkɔɔ é gō ōndōdee zò ũ.

30 Gbē maa yākennena né lí wëndideemε,
gbē kè è gbēno ee ōndō vī.

31 Zaakε Luda è fīa bo gbē maaanε andunan,
weé ludayādarisai kōn durunkerio pó o dōó?

12

1 Gbē kè lédamma è kenε nnaa ye dōnazi,
gbē kè totona è kenε zaaa mì vīro.

2 Gbē maaa è Dii pōnnaa e,
mōde Dii è yā da mōnafikideela.

3 Zaakena è gbēke kāsāa péero,
gbē maaa kāsāa ègō degena vīro.

4 Nō maaa de a zānε lán fūra bà,
nō wídammari denε lán mèkemuna bà.

5 Gbē maaanō ègō pεε yāzεdeea,
gbē zaaanō lédamma mōnafiki vī.

6 Gbē zaaanō yā né gbēdena yāme,
gbē maaanō lé sō è n bō.

7 Wè gbē zaaanō liε n kpeεgānda aō mì de,
mōde gbē maaanō ua ègō kuu.

8 Wè gbē tó bō a ōndō lémmε,
wè kya ká faasaideen.

9 Gbē futa kè à zīri vīi sāo de
gbē kè è a zīnda diε pōke ũ bensō à pōblee vīroola.

10 Gbē maaa a pókādeenō gwana dō,
gbē zaaanō dà pāsī kōn n pōnō.

11 Búbari aīadee ègō kāna,
laasuu kēsā gbē kè è pé gukorīaa.

12 Gbē zaaa è ɔɔ zaaa ni de,
mōde gbē maaa kāsāa ègō mōdō vī.

13 Gbē zaaa lé zaaa è à kū,

mɔde gbɛ maaa è bɔ yāketen.

14 Lé maaa è n̄ ká pó maaaa,
zīi kè gbɛ kè àre è gē a ɔzī.

15 Yōnkɔɔ yākena è kenɛ maa,
ōndōdee sō è lédamma ma.

16 Yōnkɔɔ è tó wà à pɔfɛ dō gōɔ,
làakaridee sō è sōsō daro.

17 Yāpura'ori è yāzɛdee o,
sèeda'egɛde yā ègō mɔnafiki vīme.

18 Laasusaiyā è n̄ swè zō lán fēdaa bà,
ōndōdee légbɛ è mɔ aafiao.

19 Yāpuraa kè wà ò ègō gikena,
egɛɛ sō è gē zéla lán wéɛ'ibakena bà.

20 Mɔnafiki kú zaalɛkpakōsōrinɔ swèn,
gbɛ'aafiawɛterinɔ bé aōɔ pɔnnaa vī.

21 Zaa ke è gbɛ maaa lero,
gbɛ zaaanɔ sō, yā è dańla.

22 Dii tèn egɛdee ũ,
à pɔɔ ègō nna yāpuradeea.

23 Làakaridee ègō a dōna kūna a swèn,
yōnkɔɔ è yā faasai kpàakpa ke.

24 Zīkena ɔplaplaa è tó gbɛ kí ble,
mea è gbɛ da zòbleen.

25 Kuuna bídi guu è gbɛ sōɛ,
yānna'onnen̄na è n̄ pɔɔ ke nna.

26 Gbɛ maaa è a gbēdaaa da zéa,
gbɛ zaaanɔ yākena è n̄ sāsā.

27 Mɛadee è a nòbɔ kã wawaro,
aĩadee è làakari dɔ a pónɔa.

28 Kuuna yāzɛde zén wèndi vī,
zé pì sɛna è n̄ kpá gaaziro.

13

¹ Né ōndōdee è a de lédamma ma,
fabori è gí kpākēnazi.

² Légbε nnaa è gbē ká pó maaaa,
náanesaidee è ble a pásī guumε.

³ Gbē kè è a lé kū è a wèndi dākpa,
gbē kè à lé è kúroo è a zīnda yaka.

⁴ Mεadee è pó kè à yezi ero,
aīade sō è nnaa ma.

⁵ Gbē maaa zà mōnafikiyān,
gbē zaaa è wí daríma è n kpe bō.

⁶ Maakεna è zémaasεri mì sí,
zaakεna è durunkεri lie a kpeεgānda.

⁷ Gbēkenō è n zīnda diε auzikidee ū,
mōde aōègō póke vīro.

Gbēkenō è n zīnda diε takaasidee ū,
mōde aōègō pó vī bíta.

⁸ Auzikidee è a zīnda bō kōn a auzikikεεo,
takaasidee sō è vīadaanzina ero.

⁹ Gbē maaanō gupuraa ègō puna,
gbē zaaanō fitia è garíma.

¹⁰ Zīndasεna lezī è swèe da,
lédammamana è tó wà ōndō kū.

¹¹ Ō zaaa è gá aεro,
ō kè wà è ísimma guu sō è kō.

¹² Tāmaa gikεna è n nòse yaka,
pó kè wà yezi ena è mó wèndi dufuo.

¹³ Gbē kè è yā daroo é yā e,
gbē kè è yā ma é àre e.

¹⁴ Ōndōdee yādannenān íbōki wèndidee ū,
è n bō ga bàn.

¹⁵ Wéεzē maaa è tó gbē dakōre gòmio,
mōde náanesaideenō zé ègō pásī.

- 16 Làakarideenŋ è yā ke kōn dōnao,
yōnkōō è a faasaikēē odoānē.
- 17 Zīri zaaa è gē yān,
ìba náanēdee è su aafia.
- 18 Gina totonazi è mó takaasio kōn wíyāo,
lédammamana è bēē línē.
- 19 Pónidēna ena è n pōō ke nna,
mōde yōnkōō ye kēna yā zaaaaziro.
- 20 Gbē kè té ōndōrinōzi è ōndō kū,
gbē kè kakōana kōn yōnkōōnō è yā e.
- 21 Mōnzi ègō té durunkērinōzi,
nnamanan gbē maaanō àre ū.
- 22 Gbē maaa è túbi tó a dionōnē,
durunkēri sō auziki é gō gbē maaanē.
- 23 Takaaside bura è pōblee ke maamaa,
mōde yākena lekpeē è tó à korazi.
- 24 Gbē kè è a né gbēroo zàn,
gbē kè ye a nézi è à toto káaku.
- 25 Gbē maaa è pō ble à kā,
gbē zaaanō nōsē ègō da kori.

14

- 1 Nōgbē ōndōdee è ua kác,
à faasaidee sō è ua fāakōa.
- 2 Gbē kè è yā ke a zéa Dii vīa vī,
gbē kè è zé sé súusuroo sō è kya kán.
- 3 Faasaide lén à gbēbō ū,
ōndōdee yā'ona è à bō.
- 4 Tó zù kuuro, pōble gbà ègō da korimē,
wè àre bíta e kōn zùnō gbāaaō.
- 5 Sèeda yāpuradee è egēē toro,
sèeda egēde yā ègō mōnafiki vī.
- 6 Fabori è kpác ke ōndōzi à korazi,

yā dōna aaga làakarideene.

⁷ N̄ kē yōnkōōa zāazā,

zaake né dōna earo.

⁸ Ūndō è tó làakaridee laasuu lé a zéa,

yōnkōō faasaikē è à sāsā.

⁹ Faasaideenō è kya ká taari kúekenan,

gbē maaanō ègō nna kōo.

¹⁰ Baade a zīnda yā'ōamma dō,

gbē pōnnaa ègō de gbē pānde pō ūro.

¹¹ Gbē zaaanō ua é mī de,

gbē maaanō be é tá.

¹² Zé ke kuu è ke gbēnōne maa,

mōde à mīdekii né gaame.

¹³ Baa yāadōna guu nòse è yaka,

pōnnaa kuu kè è mī de kōn pōsiaao.

¹⁴ Bōrukpede yākena è wī à musu,

gbē maaa è a yākena gbè e.

¹⁵ Laasuusaidee è yā píngi síme,

làakaridee è yā náane ke laasuulena sairo.

¹⁶ Ūndōdee ègō zaakena vīa vī è pāne,

yōnkōō è náane kpá a zīndaa ègō wāna.

¹⁷ Pōfēri è yā futaa ke,

mōnafikidee è zangu i a zīndanē.

¹⁸ Ūndōsaideenō è gō faa sai,

làakarideenō è dōna kú fūra ū.

¹⁹ Gbē zaaanō é mī siē gbē maaanōne,

zaakerinō é kúe nòsepuradeenō kpēlea.

²⁰ Takaasidee, baa à gbēdaaa è zan,

mōde auzikide gbēnnanō ègō pari.

²¹ Kyakana n gbēdaaan né durumme.

Aubarikadeen gbē kè è wēnda dō takaasideenōne ū.

²² Zaalekpakōōrinō sāsānaroo?

Maawaariparinō sùu vī kōn náaneō.

- 23 Mèkpana zīia ègō àre vī,
yābɔena pāa è mó kēsānao.
- 24 Ūndōdeenɔ auzikimε ní fùra ū,
yōnkɔɔnɔ faasaikεε è mó kōn faasaiyāo.
- 25 Sèeda yāpuradee è gbē mì sí,
mɔde sèeda εgεdee yā mɔnafiki vī.
- 26 Vīakena Diine né gbāa'eki náanedeemε,
à de mìsikii ū à nénɔne.
- 27 Vīakena Diine né íbɔki wëndideemε,
è tó wà bɔ ga bàn.
- 28 Tó kína gbēnɔɔ pari, ègō gakui vī,
bùsugbēsaikeε né kpatableri mónzimε.
- 29 Gbē kè è pɔ fē kpaaro wée kēna,
pɔfēri è a futakεε sé lezī.
- 30 Làakarikpaena né mè aafiamε,
zangu è mèkεkpetε kpánzi.
- 31 Wëndade wéetāmmari è à Kèri kpe bɔ,
takaaside wéεgwari è à Kèri kpe da.
- 32 Tó kisia gè zaakerizi, è à nεmε,
baa tó gbē maaa gà, à utekii vī.
- 33 Ūndō è vēekii e làakaridee nòsen,
mɔde wè e yōnkɔɔaro.
- 34 Yāzεdee è bùsu sé lezī,
durun sō è wí da gbēnɔa, baa déme.
- 35 Zòbleri làakaride yā è ká kínane,
mɔde è a pɔfē bɔbɔ à wídammaria.

15

- 1 Yāwenlana dōɔ è pɔfē kpáε,
yā pāsī è ní pɔɔ fē.
- 2 Ūndōdee yā'ona è ní gba dōna,
mɔde yōnkɔɔ yā ègō faa sai.
- 3 Dii wée kú gu píngia,

ègõ gbẽ zaaano kõn gbẽ maaano tàasi keε.

⁴ Yãbuse'ona è ñ gba wèndi dufu,
yãlekpeε è ñ kã de.

⁵ Faasaidee è kya ká a de totonan,
lédamamari sõo làakari vī.

⁶ Gbẽ maaa ua ègõ auziki vī bíta,
gbẽ zaa póno ègõ yãkete vī.

⁷ Ōndõdee lé è dõna fã,
yõnkõõõ sõ, aõo nõse vīro.

⁸ Dii tèn gbẽ zaaano sa'ona ũ,
mõde gbẽ maaano wéekena è káne.

⁹ Dii zà gbẽ zaaa yãkenan,
à ye gbẽ kè aõo té yãzedezinõzi.

¹⁰ Totona pãsin gbẽ kè pã zéne pó ũ,
gbẽ kè ye lédammaziroo sõ é game.

¹¹ Lán Dii gèwãa kõn kaatenao yã dõ nà,
weé gbẽntee swè pó o dõó?

¹² Fabori ègõ yezi wà a gba làakariro,
è gá õndõrinõ kiiaro.

¹³ Nõse nnaa è tó uu gõ werena,
nõse yakana è gbẽ kã de.

¹⁴ Laasuudee è dõna wete,
yõnkõõ è yãfaasai mómõ.

¹⁵ Guro píngi ègõ pãsí wèndadeeneme,
põnnadee ègõ kú zĩbaa guu.

¹⁶ Pó vīna féte vīakena Diine guu
maa de auziki bíta kũna wahaa guula.

¹⁷ Dò pã blena yenzi guu
maa de nõbo nõside sona kõn zanguola.

¹⁸ Põfèri è swèe da,
nõseyĩidee è zõka mì de.

¹⁹ Mèadee zé ègõ denε lèkara ũme,

gbē maa zé né zédaame.

²⁰ Né ōndōdee è tó a de pɔɔ ke nna,
gbēntee yōnkɔɔ è kya ká a dan.

²¹ Yāfaasai è ke laasuusaideene nna,
laasuudee è zé sé súusu.

²² Lékpakōsōnasai è yā gboro,
lédamhari pariino è tó yā ke.

²³ Yāwenlana dōɔ è a òri pɔɔ ke nna,
yā'ona à gurɔɔa ègō nna fá!

²⁴ Wēndi zé è gá kōn làakarideeno musu
le aōton sí gèwāanlo yānzi.

²⁵ Dii è ãdāri ua wí,
è gyaanɔɔ gulezeki dākpa.

²⁶ Dii zà laasuu zaaan,
yānna'ona è kene gbāsīro.

²⁷ Ōzaaweteri è ãa da a uaa,
gbē kè zà ɔdɔnkpeegbaan ègō kuu aafia.

²⁸ Gbē maaa è laasuu lé yā kè eé weñlaa,
yā zaaa è bɔe gbē zaaano lén gōɔ.

²⁹ Dii zà kōn gbē zaaano,
è swā kpá gbē maaano aduakēnazi.

³⁰ Uu werena è n pɔɔ ke nna,
baaru nnaa è n wá were.

³¹ Gbē kè è swā dɔ aafia lédamhazi
ègō bedee ū ōndōrino té.

³² Gbē kè gì totonazi zà a zīndan,
lédamhari sō è gō làakaridee ū.

³³ Vīakēna Diine è ōndōɔ dañe,
zīndabusana è bèe líne.

16

¹ Gbēntee è yā die a swēn,
mòde à mīdena è bɔ Dii lémmē.

- 2 Baade è a yākena e maame,
 mōde Dii n nòseguuyāno yō à gwa.
- 3 N yā kè néε keε na Dii ɔzĩ,
 n poyeziyā é bɔ maa.
- 4 Dii pó píngi kè a poyezi yānzime,
 zaakerinɔ pón wétāmmagurɔ ũ.
- 5 Dii tèn ĩadārinɔ ũ,
 yāpurame aṣé bɔ pāro.
- 6 Gbēkeε kōn náano è lá ká taarila,
 vīakena Diine è tó wà pā à zaaane.
- 7 Tó gbē yākenano kè Diine nna,
 è tó se à ibeenɔ keo nna.
- 8 Pó fēte ena maakena guu
 maa de àre zaa bíta enala.
- 9 Gbēntee è zé kè èe seε laasuu lé,
 mōde Dii è a kèse da zéa.
- 10 Lán kína è yā diε Luda gēε ũ nà,
 à maa à yā bɔ yāzedeε kpεero.
- 11 Zaka maaa kōn kiloo súusuo né Dii pómε,
 pótisigwabo píngi né à pókenanɔmε.
- 12 Èε kō sío kína à zaaa kero,
 wè kpata kāsāa péε yāzedeε musumε.
- 13 Yāzede'ori è ke kínane nna,
 ègō ye yāpura'orizi.
- 14 Kína pofē de lán ga zĩri bàme,
 mōde ɔndōdee è à té de.
- 15 Kína uu werena ègō aafia vī,
 à maakennena de lán pótōgurɔ lou bàme.
- 16 ɔndōkūna maa de vurala zā,
 gōna làakaridee ũu bèε vī de kondogi maaala.
- 17 Gbē maa zé kè è sé pā zé zaaane,
 gbē kè à a zĩndakūna dō è a wèndi dākpa.

- 18 Īadāna è mó leenaŋ,
zīndasena lezī è mó kaatenao.
- 19 Zīndabusana talakanŋ té maa
de baka kuuna kŋn ĩadārinŋla.
- 20 Gbē kè è yā'onne maa è à maaa e,
Dii náanekerī ègŋ pŋnnaa vī.
- 21 Gbē kè à nŋse papanan wè sísi làakaridee,
gbē kè à lé nnaan wè à yādŋna zé e.
- 22 Làakarīn wèndī mī ū gbē kè aŋŋ vīinŋne,
faasaideenŋ yāfaasai è wéé tām̄ma.
- 23 Ōndŋdee laasuu è à lé da zéa,
à lé è tó wà à yādŋna zé e.
- 24 Yānna'ona né zóm̄e,
à nna nŋsen bensŋ è mē gba aafia.
- 25 Zé kee kuu è ke gbēnŋne maa,
mŋde à midēkīī né gaam̄e.
- 26 Búbārī nŋse è à da zīin,
zaake nŋaa è té kām̄m̄e.
- 27 Gbē pāa è à zaaa gŋgŋ,
à légb̄e de lán té ke èe kūu bàme.
- 28 Gbē dŋrŋsaidee è swèe da,
kŋmŋtŋdee è gbēnnanŋ kēkŋa.
- 29 Gbē pāsī è mŋnafīkī ke a gbēdaaan̄e,
gbasa à à da zé zaaan.
- 30 Gbē kè èe wéé'igŋ kee laasuu ègŋ kp̄eegāndame,
gbē kè èe lézūkī kee zè kŋn à zaaaome.
- 31 Mikā puraa né fūra gakuideem̄e,
maakena è n̄ káa.
- 32 Nŋseyīidee maa de zīkarīla,
gbē kè à a zīndakūna dŋŋ maa de wétesirīla.
- 33 Wè yā gbeka kŋn ŋŋ puraaŋ,
mŋde à bŋkŋt̄ena è bŋ Dii kīiam̄e.

17

¹ Burɛdi kusu kori sona yǎkete sai
maa de nɔ̀bɔ̀gbɛ̀na ua swèedeena.

² Zò làakaridee ègɔ̀ gbāaa vī né wídammari musu,
égɔ̀ baka vī ua túbi guu.

³ Wè kondogi kɔ̀n vuraa baasa,
mɔ̀de Dii è n swè tãasi kɛ.

⁴ Gbɛ zaaa swā ègɔ̀ nna kɔ̀n yā dɔ̀rɔ̀saio,
ɛgɛdee làakari ègɔ̀ kú gbɛperia.

⁵ Gbɛ kè è takaasidee faboo è kyaka à Kèrimmɛ,
gbɛ kè è gbɛ yáa dɔ̀ mɔ̀nzia é bɔ̀ pãro.

⁶ Dionɔ̀mɛ n dezino gakui ũ,
denɔ̀mɛ n nɛnõ ãadãbɔ̀ ũ.

⁷ Yázede'ona è kɔ̀si kɔ̀n yɔ̀nkɔ̀ɔ̀oro,
ɛgɛɛ è kɔ̀si kɔ̀n bɛɛdeero.

⁸ Ɖɔ̀nkprɛɛgbaa de yɔ̀bãndii ũ a dàrine,
guu kè à liɛn píngi à tá ègɔ̀ nname.

⁹ Gbɛ kè lá kà taarilaa e yenzi wɛtɛɛmɛ,
yázifɛeri sɔ̀ è gbɛ̀na kɛkɔ̀a.

¹⁰ Ɖndɔ̀ri è kpákɛnzina ma,
yɔ̀nkɔ̀ sɔ̀ e gbɛ̀na gɛ̀n baaagɔ̀ daro.

¹¹ Yá zaaa è dɔ̀ swãgbãadeenɛ aɛ,
weé ziri wɛ̀ndadɔ̀risaidee gbarɛzi.

¹² Dakɔ̀rena kɔ̀n músu kè wà à nɛnõ sɛ̀ɛo
sã̀ de dakɔ̀rena kɔ̀n yɔ̀nkɔ̀ m̀saikɛɛola.

¹³ Tó gbɛ à maaa fía bò kɔ̀n à zaaa,
à zaaa é kɛ̀ à uaaro.

¹⁴ Lɛokpakɔ̀adana de lán ízewɛ̀na bàme,
n gu gwe ai swèè gɔ̀ gá fɛɛ.

¹⁵ Yá nna kpana taarideea
kɔ̀n yãdana taarisaideelaa,
Dii zà yã beenɔ̀n píngi.

¹⁶ Bó àren yɔ̀nkɔ̀ vī ɔ̀blena kyódɔ̀na musuu?

Zaake à nòse vīro.

¹⁷ Gbēnna yenzi ègō kuu gurō sānda pīngime,
vīi kōn dāaronō kuu dōkōnēna yānzime.

¹⁸ Yōnkōō è gbē fīa di a musu,
è kpégaau sé a gbēdaaanē.

¹⁹ Gbē kè ye swèezi ye durunzime,
gbē kè à a gānule bō yàasa è mōnzi wete a zīndanē.

²⁰ Laasuukpēegāndadee è à maaa ero,
léfōtōdee è léé à da yān.

²¹ Yōnkōō da pōō ègō siame,
faasaidee de pōō ègō nnaro.

²² Nòse nnaan ēzē maaa ũ,
pōsiaa è n yāyā.

²³ Zaakeri è dōnkpēegbaa sōtō a utan,
ē à yāzēdee mī dēo yānzime.

²⁴ Làakaride wēé ègō kú ōndōōa,
mōde yōnkōō wēepēkii ègō zāme.

²⁵ Né yōnkōō è tó a de pōō gō sia,
è a da'ina nòse yaka.

²⁶ À maa wà wēé tā taarisaideearo,
bēēdee gbēna a nòse maa yānzi zé vīro.

²⁷ Gbē kè è a lé kū dōna vī,
nòseyīidee ègō làakari vī.

²⁸ Baa yōnkōō, tó à yītena,
wè à diē ōndōdee ūme,
gbē kè è a lé kū né làakarideeme.

18

¹ Zīnda pōyezi è dō gbē kè è kēmmanē aē,
è gí lédamma pīngizi.

² Yōnkōō è pōnnaa kē làakari yā musuro,
yā kè bō à lén è o.

³ Zaakena è mó kyakanguome,

kpɛbɔyā è wí ínɛ.

⁴ Gbēntee légbɛ né í lɔmɛ,
swa'i bàalenamɛ, íbɔki wēndideemɛ.

⁵ Kɛna zaakerinɛ kèrɛkɛrɛ
ke yākɛna taarisaideenɛ lèkpɛɛ maaro.

⁶ Yōnkɔɔ lé è à da swèn,
à yā'ona è à kpá gbēnazi.

⁷ Yōnkɔɔ lé è à yaka,
à yā'ona è à kŭ lán takutɛɛ bà.

⁸ Gbēperi yā è kɛínɛ lán zó bà,
è gē lén dō ai nòsɛ guu.

⁹ Gbē kè è pā kpá a zīizi né
mónzide dāaromɛ.

¹⁰ Dii tó né uteki lezīmɛ,
gbē maaa è bàa lé à gèn à aafia e.

¹¹ ɔɔde auziki denɛ lán wéte kè wà lèkaa lìgazi bà,
lán bīi kè weé fō wà didiaroo bà.

¹² Zīindasɛna lezī è mó gbēnɛ kōn lɛnao,
zīindabusana è mó bèɛo.

¹³ Gbē kè è wenla swākpana sai,
mìsaikɛɛ kōn kpɛbɔnao gōnɛ.

¹⁴ Kāgbāakɛɛ è gbē gba gbāaa gyāpɛa,
mɔde dé bé eé pɔsiaa fō?

¹⁵ Làakaridee è yā dada a swèn,
ōndōdee swā ègō dɔ dōnazi.

¹⁶ Gbaa kè gbē dà è zé kɛkɛnɛ,
è zé wēnɛ gana gbēnsinɔ kiia.

¹⁷ Gbē kè yā ò káakun wè à gwa yānnadee ũ,
ai à ibɛɛ gō gá à ɛɛ bo.

¹⁸ Kābankpɛkɛna è swèe mì dɛ,
è gōsa gbāaanɔ yokōa.

¹⁹ Danɛ kè wà taari kènɛ yā ègō gbāa lán bīi bà,
aō swèe dɛ lán zétatana kōn lèo bà.

20 Yā'onā dō è mō gbēne kōn kānao,
à légbē è tó pō mōa.

21 Gaa kōn wēndio kú lémmē,
gbē kè ye yā'onazi è a gbè e.

22 Gbē kè nō è n̄ sé n pō maaa è,
aubarika beee bō Dii kiiamē.

23 Takaasidee è yā o wēndawēnda,
auzikidee è wēnla gbāngbān.

24 Gbēnna berēketē è à zaaa iñnemē,
gbēnna kenō kuu aṣègō na gbēa de ua gbēla.

19

1 Kuuna takaaside taarisaidee ūu maa
de kuuna yōnkō yāzāa'ori ūula.

2 Aīa vīna dōna sai maaro,
wāna bīta è n̄ kē zéamē.

3 Gbēntee faasaikē è zé yakanē,
ben è Dii taari e.

4 Auziki è tó wà gbēnna e pari,
takaaside gbēnna è kēamē.

5 Sèeda egēdee é bō pāro,
egēdee é gí wétāmma eziro.

6 Gbē paridee è kpatableri tó nnaa sí,
baade píngi ègō yezi gbadari gō de a gbē ūmē.

7 Takaasidee danenō è pā kpázime,
weé à gbēnnanō kēana o dōro.

Tó èe wētē à yā oñyo,
aṣègō kú bēro.

8 Gbē kè èe òndō kūu ye a zīndazime,
gbē kè ye làakarizi è à maaa e.

9 Sèeda egēdee é bō pāro,
egētori é kaatē.

10 Lán nnamana e kōsi kōn yōnkōo nàro,

lɛn zò kíblena wɛɛnɛnɔa e kɔsioro lɛ.

11 Làakaridee pɔɔ è fɛ̃ kpaaro,

lákana taarilan à ãadãɔ ũ.

12 Kína pɔfɛ̃na de lán músu pútána bà,
à maakennɛna de lán mɔdɔpisina sɛ̃a bàme.

13 Né yɔnkɔɔn a de yakana ũ,
nɔ swèedee de lán ítɔtɔna zena sai bàme.

14 Wè bɛɛ kɔn a auzikio e túbi ũme,
mɔde nɔ làakaride ena è bɔ Dii kiiame.

15 Mɛakɛna è ñ da ibita'onan,
nɔaa è gbɛ̃ gina de.

16 Gbɛ̃ kè è yã'onnnɛna da è a wɛ̃ndi dākpa,
gbɛ̃ kè è a zĩnda yākɛna daroo é ga.

17 Gbɛ̃ kè wɛ̃nda dɔ̃ takaasideene pɔ sɛ̃kã Diinɛme,
àmbe é à yākɛnanɔ fĩa bonɛ.

18 Ñ n né toto a gurɔɔa,
mɔde ñton tó à gɛ̃ ɔla ai à garo.

19 Pɔfɛ̃bitadee é fĩa bomɛ,
tó n à bò, à bona égɔ̃ lé vĩro.

20 Ñ lédamma ma ñ totona sí,
lɛ ñ ɔndɔ̃ kũ gurɔ̃ aezĩ yãanzi.

21 Laasuu kú gbɛ̃ntee nòsɛn pari,
mɔde yã kè Dii zèo bé è kɛ.

22 Gbɛ̃kɛɛn wè wɛtɛ gbɛ̃ntee,
takaasidee maa de egɛdeela.

23 Vĩakɛna Diinɛ è mó wɛ̃ndio,
gbɛ̃ kè vĩi è ii o làakario kpaɛna,
à zaaa è à lero.

24 Mɛadee è ɔ gɛ̃ taan
à fua à póblee lí à da a lén.

25 Ñ fabori gbɛ̃, yɔnkɔɔ é gɔ̃ làakari vĩ,
ñ kpākē làakarideezi, eé yã dada.

26 Né kè è a de gbɛ̃ à pé a daa né

né gina kè è wí darímame.

²⁷ Ma né, tó n kámma bò kǝn lédammamano,
n pā yādǝnanen gwe.

²⁸ Sèeda zaadee è yāzede fabo,
zaakeri è à zaaa mómŋ zaa.

²⁹ Gò logona faborinŋla,
gbēnan yǝnkŋnŋ pŋ ũ n kpeea.

20

¹ Wēe è lalandi zīmma,
í gbāaa è n da yābŋen,
gbē kè tò à a de ŋndŋ vīro.

² Kína pŋfēna de lán músu pūtāna bà,
gbē kè tò à pŋ fē a zīnda kpà gaazime.

³ Baasina lŋokpakŋanŋ bēe vī,
faasaideenŋ è kasake swèe kero.

⁴ Meadee è bú wí a gurŋaro,
tó à gàa bura pŋkēgurŋ, è pŋke ero.

⁵ Gbēntee nǝseguuyā né í lŋme,
mŋde asánsidee bé à yā pīnŋ tŋna dŋ.

⁶ Gbē paridee è a maakena yā o,
mŋde bŋna gbē náanedeeta zī'ū.

⁷ Gbē maaa ègŋ kuu taari sai,
aubarikadeenŋ né kè à n tŋnŋ ũ.

⁸ Kína kè vēena a yākpækēkiia
è à zaa píngi dŋ a wēe guu à plékŋte.

⁹ Dé bé é fŋ à o kè a nǝse yāke vīro,
á kuu durun sai wásawasaa?

¹⁰ Kilooyŋna zaaa kǝn mŋnafiki zakao,
Dii zà beenŋn píngi.

¹¹ Baa kŋkŋ'ona guu wè dŋ néa,
tó à yākena maa ke à zé vī.

¹² Swā kè wè yā mao kǝn wēe kè wè guu eoo,

Dii bé à n̄ ké n̄ píngi.

¹³ Tó n̄ ye i'onazi, né gō takaasidee ũme,
n̄ itē, póblee é mómma.

¹⁴ Póluri è be: À maaro! À maaro!
Tó à kào ae, è a zĩnda sáabu kpá.

¹⁵ Vura kun, ben òso din,
mòde dōna kuuna lémmē gbè bēedeē ũ.

¹⁶ Tó gbē nibo fīa dì a musu,
n̄ à uta sí ñgō kūna tɔɔba ũ adee gēē ũ.

¹⁷ Dibidibi póblee ègō nna gbēnemē,
è yāa à gō n lén lán gbèwa bà.

¹⁸ Ñ ze yāo lédamma musu,
n̄ yā gwa maamaa, né gbasa n̄ zĩ ká.

¹⁹ Kómɔtodee ègō lili oo kōn danɔ asiiyāomē,
ñton kakōa kōn yābɔerioro.

²⁰ Gbē kè à a de ke a da kà,
à fitia é ga gusia níginigimmē.

²¹ Túbiblena ide wahaakesai
ègō aubarika vī zāaro.

²² Ñton à zaaa gēebona laasuu léro.

Ñ sōkpa Diizi à n̄ mì sí.

²³ Dii zà kilooyōna zaaan,
mɔnafiki zaka è kenero.

²⁴ Dii bé è gbēntee kèse da zéa.

Dian gbē é yā kè eé ke zé dō?

²⁵ Gba légbēna Ludanē kpaakpaa kari vī,
né yāa n̄ laasuu lé lù kè n̄ sènē pià.

²⁶ Kína òndōdee è gbē zaaanɔ plep̄le
à n̄ ká gbèn à n̄ agaa pá.

²⁷ Dii fitia è gbēntee laasuu pu,
è n̄seguuyā tàasi ke píngi.

²⁸ Gbēkēē kōn náanēon kína dākparinɔ ũ,

maakena è à kpata kāsā pée.

²⁹ Gōkpareno gbāame n̄ ìadābo ũ,
mare ìsino mikā puraame n̄ gakuì ũ.

³⁰ Wéetāmmana è à zaaa kēm̄ma,
flà ōamma è yā b̄ē n̄sen.

21

¹ Kína n̄se kú Dii ɔzī lán íze bàme,
è à liē guu kè à yezin.

² Baade ègō ee a yākena maa,
m̄de Dii bé ègō n̄ n̄se d̄s.

³ Maakena kōn yākena a zéao
è ke Diine de sa'onala.

⁴ Zīndasena lezī kōn ìadāo
è zaakerino durun bo gupuraaame.

⁵ Aīadee laasuu è à ká nnamanaa,
n̄sewāadee è gē takaasin.

⁶ Auziki kè gbē è egetona guu
é gē ìala à n̄ kpá gaazi.

⁷ Zaakerino pāsīkena é tányo,
zaake aōè we wà yāzedeē kero.

⁸ Taaride yākena ègō d̄ro vīro,
taarisaide yākena ègō wásawasame.

⁹ Ina kpé làasin maa
de kuuna kpén l̄do kōn no swèedeēola.

¹⁰ Zaakeri swè ègō kú à zaaaame,
è a gbēdaaa wēnda gwaro.

¹¹ Tó wà wéé tà faboria,
yōnkoo è ōndō kūme,
tó wà kpākē ōndōdeēzi,
à d̄na è kaaramē.

¹² Ludaa maa, è zaakeri b̄e tāasi ke,
è zaakerino ká kaatenan.

13 Gbē kè è swā kpá wēndade wiiiziro,
 àpi é wii pé se, gbēke é weàlaro.

14 Gbadana asii guu è pofē kpáε,
 ɔɔɔnkpεεgbaa sɔtɔna utan è pofē mì de.

15 Yāgōgōna a zéa è gbē maaa pɔɔ ke nna,
 mɔde è vīa dada zaakerizi.

16 Gbē kè pà làakari zéne
 é si gèwāadeenɔ témε.

17 Gbē kè nòse kpà pɔnnakεnaa é gō takaasin,
 gbē kè ye wēzi kōn nòsio é ke auzikidee ūro.

18 Zaakerinɔn gbē maaanɔ tɔɔbakpabɔ ū,
 Luda è wéε tā náanesaideenɔa nòsepuradeenɔ gēε ū.

19 Kuuna gbáan maa
 de vēna kōn nɔ swèede pētēdeeola.

20 Póble maaa kōn nòsio ègō kaena ɔndōdee be,
 mɔde yōnkɔɔ è a pó mómɔ gōmε.

21 Gbē kè è yāzεdee kōn gbēkεεo wete
 è wēndi kōn yā nnaao kōn bèεo e.

22 ɔndōdee è léε gōsa gbāaanɔ wétea,
 è zekigbāaa kè aōε à náanε keε gboro.

23 Gbē kè à a lé fī bensō à a néne kù,
 àmbe è a zīnda bɔ yān.

24 Gbē kè wada kōn ãadānao vī tón fabori,
 è yā ke kōn zaza bítaomε.

25 Meadee poyezi è à kpá gaazi,
 kè à ɔ gbàre zīizi yānzi.

26 Ègō kú pónidenan gurɔ sānda píngi,
 gbē maaa sō è gba da nòseo do.

27 Gbē zaaa sa'ona Diia né tēmε,
 atēnsa tó èe oo kōn mɔnafikio.

28 Sèeda εgedee é gē zéa,
 gbē kè à tē à yāzi é kaate ai gurɔ píngi.

29 Gbē zaaa wée ègō pāsīme,
 nòsɛpurade wée ègō té a yākenazi.
 30 Ōndō ke wéézēe ke lédamma,
 aō ke é fō à Dii furo.
 31 Wè sō soru ke zī yānzime,
 mōde Dii bé à zīblena yā dō.

22

1 Tó nnaa de auzikila,
 nna kōn gbēnōo de vura kōn kondogiola.
 2 Auzikidee kōn takaasideeo kāsāa dōnkōme,
 Dii bé à n̄ ké n̄ pīngi.
 3 Làakaridee è gīake à à zaaa e à utene,
 ōndōsaidee ègō gaa ai à wéstāmma e.
 4 Zīndabusana kōn vīakena Diineo gbēn
 auziki kōn bèeo kōn wēndio ū.
 5 Lē kōn takutēeo kú gbē dōrōsaide zén,
 gbē kè ye aafiazi è kēm̄ma.
 6 N̄ né féte da zé kè de à séa,
 tó à isi kù, eé kēaro.
 7 Auzikidee è gbāaa mō takaasideene,
 pōsēkārī è zò ble pōdeene.
 8 Gbē kè à à zaaa tō, adee é yā e à kēguro,
 à pāsīkego é à gbē.
 9 Luda é aubarika da gbē kè gbēkeē vīin
 kè è pōblee kpaate takaasideeneōne yānzi.
 10 N̄ pé faboria, swèe é mī de,
 yākete kōn wío é yāa.
 11 Nòsɛpuradee kè à légbē nna
 bé eégō de kīna gbēnna ū.
 12 Dii wée ègō té dōnazi,
 è mīkpeē zu nāanesaide yāne.

13 Mɛadee è be músu kú bàazi,
tó ma ɓɔ, eé ma de gāale.

14 Kaarua lé né wɛɛ zòotome,
gbɛ̀ kè Dii pɔɔ fɛ̀o è léɛ à sin.

15 Faasaiyã ègɔ̀ kú nɛ̀nɔ swɛ̀n,
totona kɔ̀n flào é tó aã kɛ̀a.

16 Gbɛ̀ kè è wɛ̀ɛ tã takaasideea le à a auziki kaara
kɔ̀n gbɛ̀ kè è gba da ɔɔdeenɛo, aã píngi é kɛ̀sã.

Ɔndɔdeens lédamma

17 Ñ swã kpá ñ ɔ̀ndɔrinɔ yã'onnenena ma,
ñ n nɔ̀sɛ wɛ̀ ma yãdannenane,

18 zaake à nna ñgɔ̀ kúna n swɛ̀ guu,
àgɔ̀ kú n lémmɛ.

19 Baa mpi, mée yã daanne gbãa,
le ñgɔ̀ Dii náane vī yãnzime.

20 Ma yã'onnenena kɛ̀nne mèn baaakuri,
yã pìnɔ lédamma kɔ̀n dɔ̀nao vī.

21 Mée yãpuraa kè náane vīi daanne,
le ñ e ñ yã weńla a zéame.

22 Ñton gbãasaidee ble à gbãasaikɛ yãnziro,
ñton gbãaa mɔ wɛ̀ndadeene yãkpaekkiaro,

23 zaake Dii é yã sínyo,
eé wɛ̀ɛ tã gbɛ̀ kè aɔ̀ɔe wɛ̀ɛ tãammanɔa.

24 Ñton gbɛ̀nna kpá kɔ̀n pɔ̀fɛ̀rioro,
ñtongɔ̀ té kɔ̀n pɛ̀tɛ̀deero,

25 le ñton à dà sɛ̀ɛ
ñ n zĩnda kpá yãziro yãnzi.

26 Ñton gbɛ̀ke fīa di n musuro,
ñton kpégaau sénero.

27 Tó n póke vī ñ fīa booro,
weé n daebɔ sé n gĩzĩ.

28 Ñton tɔɔte lé sèeda zii wurero,
n dezinɔ bé aɔ pèe.

29 N gbẽ kè à a zĩi dɔ maamaaa ès?
Adee é zĩi ke kínanɔne,
èe ke talakanɔn eé keńnero.

23

1 Tó n mɔ pɔ ble kɔn gbãadeeo,
ngɔ dɔ gbẽ kè kú n ae.

2 Tó sãkaradeeme n ũ,
ñ fɛe da n kòtoa.

3 Ñton wákũ ke à pɔble nɔsideeziro,
zaake pɔblee pì de lán dabuuzunnena bàme.

4 Ñton ña da n zĩndaa ɔbitawetena yãnziro,
ñ òndɔ kũ ñgɔ n zĩndakũna dɔ.

5 Wè wée lé ɔɔa, ben è gɛ zéla,
è dèbe ɔɔɔ à vĩa lán kúu bà.

6 Ñton aĩapãside pɔ blero,
ñton wákũ ke à pɔble nɔsideeziro,

7 zaake ègɔ a ɔɔ naroo a nɔsemme.
Eé benne ñ pɔ ble ñ í mi,

mɔde èe keɛe a nɔsenlo.

8 Né à féte kè n blè pisime,
sáabu kè n kè é ke pã.

9 Ñton yã o yɔnkɔ swãnlo,
zaake eé kyaka n òndɔyãmmɛ.

10 Ñton tɔɔte lé sèeda zii wurero,
 ñton toneno bú lé ñ ká n pólaro,
 11 zaake aɔ Dákpari gbāa,
 eé bɔ n kpɛɛ à yā sínyo.

12 Ñ lédamma yā da n swɛ̀n,
 ñ làakari dɔ dɔ̀nayāa.

13 Ñton gí n né totoziro.
 Tó n à gbè flào, eé garo.

14 Ñ à gbè flào,
 ɛ ñ à bɔ gaa ɔ̀zĩ.

15 Ma né, tó n ɔ̀ndɔ̀ vĩ n swɛ̀n,
 ma pɔɔ é ke nna.

16 Tó yāzɛdee e bɔɔ n lén,
 ma pɔɔ é ke nna.

17 Ñton durunkerinɔ gwena ni dero,
 ñgɔ Dii vĩa vĩa gurɔ sānda píngi,

18 zaake négɔ ziaa vĩme,
 tāmaa é n nero.

19 Ma né, ñ ma yā ma ɛ ñ ɔ̀ndɔ̀ kũ,
 ñ tó n swè gɔ té zé maaazi.

20 Ñton kakɔa kɔ̀n wɛ̀mirinɔro,
 ñtongɔ kú lóudeeno téro,

21 zaake wɛ̀deri kɔ̀n lóudeeo è gɔ takaasideeno ũ,
 aɔ mèkpete è ñ da utakāsādanamme.

22 Ñ n de'ina yā ma,
 tó n da zi kũ, ñton kyakanlo.

23 Ñgõ yāpuraa weteε, ñton ɔ kpáziro,
 ñ ñndõ kũ kõn yādadanao kõn wéεzēεo.

24 Gbē maaa de pɔɔ ègõ nna maamaa,
 gbē kè né ñndõdee ì pɔɔ ègõ nnaaamε.

25 Ñ tó n de kõn n dao pɔɔ kemma nna,
 ñ tó n da'ina guda dɔmma.

26 Ma né, ñ n nòse wēmε,
 n wéε gõ té ma yākenazi,

27 zaake kaarua né wéε zòotome,
 nɔ pāpākeri né lògɔ zāmε.

28 È gbē kpákpa lán kpāi wéεdewe bà,
 è tó gõgbē paridee gõ náane sai.

29 Dén wè wāiyoo kene?

Dén wè o'oo kene?

Dé bé à leokpakõa vīi?

Dé bé à zɔka vīi?

Dé bé è kēna pāa?

Dé wéε bé à tēaa?

30 Gbē kè aõè gí ke wēmikiiano,

kè aõè gá kpáε ke geepiwē yākõtenanozime.

31 Ñton wéε bii geepiwēεa

le à tēake wākũ n kũro,

zaake ègõ pipii togoo guume

à gēna lén ègõ nna.

32 Éé yāa swaa tēm̄ma lán ml̄è bà,

eé n gbā à n kũ lán pitigoo bà.

33 Né wéε si pó kè nēε e yāroole,

né laasuu kpeεgānda lé n swèn.

34 Négõ de lán gbē kè daena góron ísiaalaa bà,

lán gbē kè kú góro'ite bisa mìsõntēa bà.

35 Né be: Wà ma gbē, èε ñmaro,

wà ma ke búgubugu, mée à wāwāa maro.
Boren ma wée é were le mà í weté mà mi dɔɔ?

24

¹ Ntongɔ lugaa gbě zaaanɔ gwenaziro,
nton kakɔanyona ni de sero,

² zaake yā gbāaa laasuu bé ègɔ kú n swèn,
yākete ègɔ kú n lémmɛ.

³ Ɔndɔɔn wè be kpáeo,
làakari è tó àgɔ pɛɛna.

⁴ Dɔnan wè pɔ káo kpénɔ pa
kɔn auziki maa bèɛdeeo.

⁵ Ɔndɔdee gbāaa ègɔ kaaramɛ,
dɔri iko ègɔ gaa aɛmɛ.

⁶ Baaru è tó wà zì asānsi dɔ,
tó yākekɛrinɔɔ pari, è tó wà zì ble.

⁷ Ɔndɔ lezì de faasaideela,
lakutu kɔkakɔaa guu à lé ègɔ nakɔanamɛ.

⁸ Gbě kè ègɔ zaakennɛna laasuu vīin
wè à sísi mɔnafikide.

⁹ Yāfaasai wàaripana né durumɛ,
gběke ègɔ ye favoriziro.

¹⁰ Tó n mèkpete kè nawēakɛgurɔ,
n gbāaa bítarɔ.

¹¹ N gbě kè aɔ mì pè gaaanɔ mì sí,
n gí gbě kè aɔ sòro wèè sii kaatenannɔnɛ.

¹² Tó n bè: O'o, wá dɔ yāro fá,
Luda kè nòsɛguuyā dɔ é eroo?

N wèndi gwàri à yā dŏ,
 eé fīa bo baadenε a yākεnaame.

13 Ma né, ñ zó ble, zaake à maa,
 zósa è ke léne nna.

14 Len òndŏ è ke gbēne nna a nòsen le.

Tó n òndŏ kù, négŏ ziaa vī,
 tãmaa é n nero.

15 Dàde, ònton gbē maaa ua kpákparó,
 ònton à be pónŏ kpokero.

16 Baa tó gbē maaa lèe gèen swεεplaa,
 è εara à fεεme,
 zaakerinŏ sŏ, mónzi è í fu.

17 Tó n ibεε lèe, ònton pŏnnaa kero,
 tó à fù, ònton à yáa dŏro.

18 Tó Dii è le, eé kenε nnaro,
 à pŏfē é yāa n ibεε plame.

19 Ònton tó gbē zaaanŏ yā n kù gbāaro,
 ònton zaakerinŏ gwena ni dero,

20 zaake gbē zaaa égŏ ziaa vīro,
 Luda é zaakerinŏ fitia té de.

21 Ma né, ñ vīa ke Diine kŏn kínao,
 ònton gbēnna kpá kŏn gbē kè aŏ bŏ ñ kpεεnŏoro,

22 zaake yā é í le kāndome.

Dé bé à dŏ lán weé í ásarú ke nà?

Òndŏdeenŏ yān yè dŏ

23 Òndŏdeenŏ yān yè dŏ:

Gbēwεεgwana yākpaε guu maaro.

24 Gbē kè è yā nnaa kpá taarideea,

gbēnŋ é sa zaaa onε, boriinŋ é à ká.

²⁵ Gbē kè è yā da taarideela égō à maaa ee,

Luda é aubarika dan maamaa.

²⁶ Yāwenlana súusu
de lán lépena léa bàme.

²⁷ N̄n n bàazi zīi ke n̄n bura soru ke,
né gbasa n̄n kpé bo sa.

²⁸ N̄ton n gbēdaaa bɔbɔ a dàn pāro,
n̄ton tó n lé gbēnŋ sāsāro.

²⁹ N̄ton be: Mé kenε lán à kème nāro,
kesō mé fīa bonε a yākenaa.

³⁰ Ma pā meade búne,
ma dɔ faasaidee geepiwē búzi,

³¹ ben má è lè bòe à dàgula píngi,
à sē kù, gù kè à bò kōn gbèo lèε.

³² Ma yā beee gwà ma laasuu lèa,
ben pó kè má è yā dàdamε.

³³ Tó n bè: Mé ii o féte, mé kámma bo féte,
mé daε féte ɔkpana ma kùa,

³⁴ takaasi é bɔ n̄n ā lán kpāi bà,
pókēsāmma é mónzi

lán gbē kè gōkebɔ kūna bà.

25

Sulemanu yáasi pāndenŋ

¹ Sulemanu yáasi kè Yuda kí Ezekaya gbēnŋ kè
takada guunŋn yè.

² Luda gakui vī à yā ute,
kínanŋ gakui vī ā yā tàasi ke.

³ Lán wé f̄wà ludambe lezī kōn tɔɔte lò dōro nà,

lɛn wé f̄s wà kína laasuu d̄oro lɛ.

⁴ Ñ kondogi gbāsī b̄ɔɛ,

à p̄iri é p̄ó maaa pio,

⁵ ñ zaak̄erin̄ɔ b̄ɔɛ kína aɛ,

à kpata é gbāa k̄ū yāzɛdee musu.

⁶ Ñton n zīnda sé lezī kína aɛro,

ñton v̄ɛ gbēnsin̄ɔ v̄ɛkiiaro.

⁷ Zaak̄ɛ à s̄áɔ à benne ñ m̄ó aɛ k̄è

dɛ à n die k̄ēsāna gb̄ɛ b̄ɛɛdeen̄ɔ aɛla.

⁸ Yā k̄è n w̄ɛɛ è,

ñtonḡɔ w̄āa k̄ōn à ḡɔḡɔnaoro,

zaak̄ɛ tó wà n yā ɛgɛ b̄ò,

b̄ón né yāa ñ k̄ɛɛ?

⁹ Tó néɛ yā ḡɔḡɔ k̄ōn n gb̄ɛdaaaɔ,

ñton b̄ɔ k̄ōn gb̄ɛ p̄ānde asiioro.

¹⁰ Tó à mà, eé w̄í dammam̄ɛ,

n tó zaaa é yāa d̄oro.

¹¹ Yāmaa'ona a gur̄ɔɔa nna

lán mango t̄ɛaa k̄è da kondogi taan bà.

¹² Ōnd̄ɔdee lédamma maa gb̄ɛ k̄è n̄òsɛ v̄īine

lán vura z̄ābleb̄ɔ bà.

¹³ Lán í ȳīi èḡɔ dɛ nà p̄ók̄erin̄ɔnɛ,

lɛn z̄īri náanɛdee dɛ lɛ gb̄ɛ k̄è āɔ à z̄īn̄ɔnɛ,

è n̄ n̄òsɛ ȳīi k̄ūíne.

¹⁴ Gb̄ɛ k̄è è gbadana lé gb̄ɛ ben è daroo

dɛ lán lou k̄è s̄īsì à ĩa k̄àka èɛ maroo bàɛɛ.

¹⁵ Menadee è tó kína a yāzɛ e,

kpaena yāzi è tó à yā ble.

¹⁶ Tó n z̄ó è, ñ ble m̄ók̄āna yāo,

lɛ ñton ble b̄íta ñ lé s̄ɔkparɔ yānzi.

¹⁷ Ñton n gb̄ɛdaaa bɛ z̄é s̄oro,

lɛ àton kpasanyo à zanguro yānzi.

18 Gbē kè yā dì a gbēdaaaa
de lán gò ke fēēdaa ke kàle sōnte bàme.

19 Làakarikpaena náanesaideea nawēakeguro
de lán swaa gyāree ke gbá ere bàme.

20 Ponna lèsina pōsiadeene
de lán utasimmana ãampuu guro
ke yōnku kana b̀̀a bàme.

21 Tó nōaa e n ibēe deē, ñ p̀̀blee kpáa,
tó ímiime sō, ñ à gba í.

22 Tó ñ kè le, nēe à ɔ kaane a lémmē,
Dii é fīa bonne.

23 Lán gu'igbāroo kpa ãa è mó louo nà,
len gbēpena è mó uusisinao le.

24 Ina kpé làasin maa
de kuuna kpén ledo kōn nɔ swèedeeola.

25 Baaru nna bōna b̀̀usu z̀̀azān
de lán íyīikpana gbē kè gbāaa yāaa bàme.

26 Gbē maaa kè è we zaakerine
de lán íb̀̀kii kè à í yana bàme,
lán l̀̀gɔ kè à í yàka bà.

27 Z̀̀óblena à ɔ gēē maaro,
gbē b̀̀elina a z̀̀indane gakui vīro.

28 Gbē kè à a z̀̀indakūna dōroo
de lán wéte kè à bīi gborona bàme.

26

1 Lán lousisina de nà kwēē,
lan loumana de nà p̀̀kēgurɔɔa,
len gakui e kōsi kōn yōnkɔoro le.

2 Lán kíkoiā kōn taakasoo
ègō vīavīa à gá kè à su kè nà,
len gbēkana pāa è p̀̀oke woímaro le.

3 Gezee né sŏ pómε,
flà né zaaki pómε,
yŏnkɔɔ pón gò ũ a kpεεa.

4 Ñton we yŏnkɔɔla a faasaikεεaro,
ε ñton gŏ lán à bàro yānzi.

5 Ñ yā we yŏnkɔɔla a faasaikε lén,
ε àton a zīnda gwa ōndōdee ũro yānzi.

6 Tó n lékpāsā kè yŏnkɔɔ gāzī,
n n zīnda yākame, n yā wète n zīndanε.

7 Yáasi kè kú yŏnkɔɔ lén
de lán εre gbá kè e gbākεε bàme.

8 Bēelina yŏnkɔɔne de lán gbèdana gbèmban bà.

9 Yáasi kè kú yŏnkɔɔ lén
de lán lè kè dana wēderi ɔzī bàme.

10 Gbē kè yŏnkɔɔ ke gbē gèzélāa dà zīn
de lán tofekari kè è nòbo píngi gbāa bàme.

11 Yŏnkɔ εarana a yāfaasaikεnaa
de lán gbēε kè èara a pisizi bàme.

12 N gbē kè à a zīnda diε ōndōdee ũu ès?
Yŏnkɔɔ sàɔ deàla.

13 Meadee è be: Músu kú zémme,
nòbo pásī té gāaε.

14 Lán gbà ègŏ nigāa a sigbea nà,
len meadee ègŏ lieliε a daekiia ε.

15 Meadee è ɔ gē taan
à fua à póblee lí à da a lén.

16 Meadee ègŏ daa a ōndōɔ
de yāwenladōri gŏɔn swεεplaaanola.

17 Gbē kè vī à pεε danɔ leokpakŏan
de lán gbē kè gbēε kù a swāa bà.

18-19 Gbē kè à a gbēdaaa sāsā

gbasa à bène: Mée fàadi boome
de lán bāndee kè e kà tédee
kōn kà sɛwɛɛdeeo zuuńzi bāme.

²⁰ Tó yàka kuuro, té è game,
tó kɔmɔtɔdee kuuro, swèè è yāame.

²¹ Lán sīsī è ke tɛyɔne nà,
lán yàka è ke tɛne nà,
len leokpakɔadee è swèè da le.

²² Kɔmɔtɔde yā è keńne lán zó bà,
è gē len dō ai nòse guu.

²³ Nòse pāsīdee kè è yā nnannaa ońne
de lán loo kè wà kondogi í læa bāme.

²⁴ Zanguri è a zīnda keke kōn léome,
mɔde mɔnafiki bé à kú à swèn.

²⁵ Tó yā nnannaa bò à len, ñton síro,
zaake yā zaa mèn swɛɛplaa bé à kú à swèn.

²⁶ Baa tó à a zangu ùte mɔnafiki guu,
à zaaa è bɔ gupuraa pari wáa.

²⁷ Gbē kè èe wèe yɔɔńne é zu à guume,
gbē kè èe gbè gbegere paa, gbè pì é si adeea.

²⁸ Egeɛde è za gbē kè è n yakan,
mɔnafikidee è gbē kpá lenazi.

27

¹ Ñton n zīnda sáabu kpá zia yā musuro,
zaake n dō yā kè eé su ziario.

² Ñ tó wà n sáabu kpá,
ñton n zīnda sáabu kpáro.

Ñ tó à bɔ gbēnɔ len,
ñton tó à bɔ n lenlo.

³ Gbè tìisi, bùsu'āatē né asoomε,
mɔde yŋnkɔɔ pɔfē tìisi de beeenɔla píngi.

⁴ Pētē pāsī, pɔfē ègɔ dańla,
mɔde dé bé eé nɔsegɔaanɔ fɔɔ?

⁵ Kpākēna gbēzi gbē pariinɔ wáa maa
de yena gbēzi asii guula.

⁶ Gbēnna yā'ɔamma kpánzi náane vī,
ibεε lépεmmana mɔnafiki vī.

⁷ Gbē kè kána è zaza kũ zóame,
mɔde nɔadεri pó kyàkyā dōro.

⁸ Gbē kè kè a uaa èè likɔa zɔɔ
de lán bāa kè sāsā a sàa bàme.

⁹ Nɔsī gũ nnannaa kɔn tuaetitio è ní pɔɔ ke nna,
lédakɔana kɔn nɔseɔ doo è gbēnnanɔ ke nna.

¹⁰ N̄ton pā kpá n gbēnnaziro ke n de gbēnna.

Tó yā n le, n̄ton gá n v̄i ke n dāaro bεro.

N gbēdaaa kè kúnyo kīi maa

de n be gbē kè kú zàla.

¹¹ Ma né, ñgɔ òndɔ, ma pɔɔ é kemma nna,
mé we ma s̄s̄rinɔla.

¹² Làakaridee è yā pāsī e káaku, ben è utene,
laasuusaidee è gí àgɔ gaa, ben è yā e.

¹³ Tó gbē nibɔ fīa dì a musu,
n̄ à uta sí ñgɔ kũna tɔɔba ũ adee pì gēε ũ.

¹⁴ Tó n yā ò gbāngbān
n sa maaa ò n gbēdaaanε kɔngɔ idε'idε,
weé da sa zaaa ũme.

¹⁵ Nɔ swèedee
de lán í kè e t̄t̄t̄ɔ zena sai lou zāa gurɔ bàme,

¹⁶ à dādāna de lán ĩa dādāna bàme,
adee e n̄si'í kũu kɔn ɔɔome.

¹⁷ Lán m̄nɔ è k̄ɔ lé ke nà,

len gbēntee è a gbēdaaa kεkε le.

¹⁸ Tó gbē làakari dò kākā lía, eé à né ble,
tó gbē a dii yā mà, eé a kpe da.

¹⁹ Lán gbē è a ninii e ín nà,

len gbēnteenɔ ègō kō laasuu dō le.

²⁰ Lán gènɔ è mó gaaaro nà kōn gèwāao,
len gbē wée yena pōzi è móaro le.

²¹ Lán wè kondogi kōn vuraο maaa dō
a baasana guu nà,

len wè bèè lí gbēne à tóbɔna guu le.

²² Baa tó n faasaidee dà gón

n à sabò lán pówεε bà,

à faasaikε é kēaro.

²³ Ngō n pókādeenɔ kuuna dō maamaa,
nè làakari dɔ n kpàsa pónɔa,

²⁴ zaakε auziki ègō kuu gurɔ sānda píngiro,
baa kpata è gō gbē pó ũ ai a boriiaro.

²⁵ Sè è yāa, à dufu è bεε,

nεè à tàgaa kpá pónɔa,

²⁶ nεè pókāsāa kε kōn n sāanɔ kāo,

nεè bú lú kōn n blè ɔɔo,

²⁷ n blènɔ zwii ègō dinzi n póblee ũ,

nεè n uadeenɔ kōn n nɔgbē zīkerinɔ gwao.

28

¹ Zaakeri è baale, baa tó wèe péaro,
gbē maaa ègō wórɔngɔ vī lán músu bà.

² Tó bùsu taari kè bíta, à kínanɔ ègō parimε,
mɔde làakaride yādōri é tó aafia gō kuu.

³ Kína kè è wée tā takaasideenɔ
de lán lou kè mà à blenɔ yàka bàme.

⁴ Dokayādarisaideenɔ è zaakerinɔ sáabu kpá,

dokayādarinŏ sŏ ašè swèe keńyo.

⁵ Gbē zaaanŏ yāzede gbá dŏro,
mŏde gbē kè ašè Dii aε wεtenŏŏ dŏ wásawasa.

⁶ Takaaside taarisaidee maa
de auzikide yálekpekerila.

⁷ Né dokayādari asānsi vī,
pāpādeenŏ gbēna è wí da a deame.

⁸ Gbē kè è a auziki kaara ŏdialena bíta guu
e pŏ kaakŏa gbē kè è takaasideenŏ wēnda
gwaanεmε.

⁹ Gbē kè è doka kpá swākoto,
Luda è za à aduakenan.

¹⁰ Gbē kè è gbē maaanŏ da zé zaaaa
é léε à da a zīnda takutεmmε,
taarisaideenŏ sŏ ašé bŏ maa.

¹¹ ŏŏdee è a zīnda die ŏndŏdee ŏmε,
mŏde takaaside asānsidee è à ŏndŏŏ dŏamε.

¹² Tŏ gbē maaanŏ zī blè,
gbē píngi ègŏ ĩa dāamε,
tŏ zaakerinŏ kpata blè,
baade ègŏ mì kpaa guuzimε.

¹³ Tŏ n n taarinŏ ùte, né gá aεro,
tŏ n ò bensŏ n tò, Luda é n wēnda gwa.

¹⁴ Aubarikadeen gbē kè ègŏ Dii vīa vīi ũ,
swāgbāadee sŏ è léε à da yān.

¹⁵ Gbē zaaa kè è kí ble takaasideenŏa
de lán músu kè èe pūtāa bāmε,
lán gbèka kè èe kusiińma bà.

¹⁶ Dŏn'aεdee kè è wéε tā a gbēnŏa faa vīro,
gbē kè zà ŏzaa'enan wēndi ègŏ gbāa.

¹⁷ Gbēderi kè a laasuu e ĩa daaa
égŏ baalεε ai à gá gaomε.

Gbēke tón kpáńero.

18 Gbē kè è yā ke a zéa éḡṡ aafiame,
yāḍɔɔsaikeri sɔ́ é léé kāndo.

19 Gbē kè è làakari ḍo a bú zīia èḡṡ kāna,
gbē kè è pé gukoria sɔ́ èḡṡ kú takaasi guume.

20 Luda é aubarika da náanɛdeen maamaa,
gbē kè e wāa à ke ɔɔdee ṹ é bo páro.

21 Gbēwɛɛgwana maaro,
baa kōn beeeo gbḗ é taari ke bureḍi kusu yānzi.

22 Sānkaradee è wā kōn auziki'enaο,
èḡṡ ḍs kè takaasi é a lero.

23 Gbē kè è kpākē gbēzi éḡṡ nnaο
ḍe gbē kè à à tó nnaa síla.

24 Gbē kè kpāi ò a de ke a daa,
ben èe bee, taarinlo,
adee sēnkpe kōn kpāi wéedewɛomɛ.

25 Gbē kè wéekaka vīi è swèe dame,
gbē kè Dii náane vī́ bé eé kaarana e.

26 Gbē kè e a zīinda náane kee né yōnkɔɔmɛ,
gbē kè té ɔ́ndɔɔzi bé eé bo maa.

27 Pó è kēsā gbē kè è takaasideenɔ́ gba póaro,
wè gbē kè è n wéé gwaroo káme.

28 Tó zaakerinɔ́ kpata blè,
baade èḡṡ mī kpaa guuzimɛ.
Tó aɔ́ gāga, gbē maaanɔ́ è dagula.

29

1 Gbē kè wà kpākēzi maamaa, ben à gī mazi,
adee é kaate kāndo yɔɔ sai.

2 Tó gbē maaanɔ́ dàgula, gbēnɔ́ pɔɔ èḡṡ nname,
tó gbē zaaa kú kpatan, wèḡṡ m boomɛ.

3 Gbē kè ye ɔ́ndɔɔzi è a de pɔɔ ke nna,
kaaruanɔ́ be zéseri è a ɔɔ yaka.

4 Kína è tó a bùsu gbāa kaara yāzedeede musu,

ɔɔɔnkpɛɛgbasiri sɔ̄ è a bùsu demɛ.

⁵ Gbē kè è lénnaa kɛɛ a gbēdaaanɛ
e bà kpakpaa a zīndanɛmɛ.

⁶ Gbē zaaa taarikɛna è à kŭ takutɛɛ ũmɛ,
gbē maaa è guda kɛ kŏn pɔ̄nnaao.

⁷ Gbē maaa è làakari ɔ̄ takaaside yāgɔ̄gɔ̄naa,
zaakɛri sɔ̄ è à yā daro.

⁸ Gbē faborinɔ̄ è wéte wā,
ɔ̄ndɔ̄rinɔ̄ è gbēnɔ̄ làakari kpáéńɛ.

⁹ Tó ɔ̄ndɔ̄dee gàa yākpɛɛ kɛ kŏn yŏnkɔ̄ɔ̄ɔ̄,
yŏnkɔ̄ɔ̄ pì è pɔ̄ fē è yāa ɔ̄, à lé è nakɔ̄aro.

¹⁰ Gbēderinɔ̄ è za taarisaideemmɛ,
aɔ̄ègɔ̄ gbē maaanɔ̄ wetɛ wà ní dɛ.

¹¹ Yŏnkɔ̄ɔ̄ pɔ̄fē è bɔ̄ à wéɛamɛ,
ɔ̄ndɔ̄dee sɔ̄ è a pɔ̄fē naawamɛ.

¹² Tó gbāadee e swā kpaa egɛyāzi,
à ibanɔ̄ è gɔ̄ zaakerinɔ̄ ũ ní píngimɛ.

¹³ Takaasidee kŏn gbāamɔ̄nnerio yā mèn doo kè vī,
Dii bé à tò ní wéɛ e guu ee ní píngi.

¹⁴ Kína kè è yākpɛɛ kɛ takaasideenɔ̄nɛ kŏn
yāpuraao,

à kpata kāsāpɛɛna égɔ̄ gbāa gurɔ̄ sānda píngi.

¹⁵ Totona kŏn flāo è tó gbē ɔ̄ndɔ̄ kŭ,

né kè wà à tò a zīdanɛ è wí da a daamɛ.

¹⁶ Tó zaakɛrinɔ̄ dàgula, taarikɛna è kŏmɛ,
mɔ̄de gbē maaanɔ̄ é ní kpɛɛ e.

¹⁷ Ñ n né toto, eé n làakari kpáɛnne,
eé tó n pɔ̄ɔ̄ kɛ nna.

¹⁸ Guu kè Luda yā kunlo, wègɔ̄ ní zīndakŭna dŏro.
Aubarikadeen gbē kè à à doka kŭna ũ.

¹⁹ Wè zò toto kŏn léoro.

Baa tó à mà, eé zīi kɛaro.

²⁰ N gbē kè è wā à yā oo èó?

Yōnkɔ sãɔ de adeela.

²¹ Zò kè wà à zaza kù zaa à néngo zĩ,
é yã à gō guturu ũme.

²² Pɔfēri è swèe da,
nòsefutadee è durun ke maamaa.

²³ Īadãna è n busame,
zĩndabusana bé è n kaara.

²⁴ Gbē kè è ble kōn kpāio zà a zĩdamme,
è lada kōn Luda, mɔde è we à yãpuraa oro.

²⁵ Vĩakena gbēnteenε né takutεεμε,
gbē kè è Dii náane keε mì égō da'iana.

²⁶ Gbē paridee è gbãadee aε wεεε,
mɔde yãkpaεkena né Dii yãme.

²⁷ Gbē maaa ye εγεεdeeziro,
gbē zaaa è za zésuususeεrimme.

30

Agu yã'ona

¹ Yake né Agu yã'oname.

Ma kpsa Luda, ma kpsa maamaa,

² zaake ma yōnkɔkeε de danɔ póla,
má gbēnteeke asãnsi vĩro.

³ Mée òndɔɔ dadaro,
má Luda dōna vĩro.

⁴ Dé bé à gàa ludambeε yã à sù?

Dé bé à ĩa kàkōa à kù a ɔzĩ?

Dé bé à lou'i kòko a pókāsãan?

Dé bé à tɔtε lé kè?

À tón diaa? À Né tón diaa?

Tó n dō.

⁵ Luda yãɔ píngi see vĩro,
égō de sengbango ũ gbē kè nàzine.

6 N̄ton yāke kaara à yā guuro,
 ɛ àton n ɛɛ kánnɛ n ɔzĩro yānzi.
 7 Yā mèn plaaan mée gbekaamma Dii,
 n̄ton gíomero ai màgõ gá ga.
 8 N̄ ma kē yāpā'onaa k̄n ɛgetonao,
 n̄gõ ma gbaa póblee m̄k̄sanayāo.
 N̄ton ma kɛ takaaside kesõ ɔɔde sà ũro,
 9 ɛ pó tóngõ dimazi mà lé sɛnzi
 mà be dén Dii ũu yānzi,
 ɛ takaasi tón ma kũ mà kpāi o
 mà n tó yakaro yānzi.

10 N̄ton yā di zàa a dii kiiaro,
 ɛ àton n ká à n lero yānzi.
 11 Gbēkeno kuu aṣè n̄ deno káme,
 aṣè sa maaa o n̄ danero.
 12 Gbēkeno kuu aṣègõ daa wà gbāsĩro,
 m̄de aṣ zaake e kēm̄maro.
 13 Gbēkeno kuu aṣè n̄ zĩnda sé lezĩ,
 aṣè gbēno gwa wà kwée.
 14 Gbēkeno kuu aṣ swaa de lán f̄ɛdaa bà,
 aṣ swaa s̄nten̄ɔ de lán f̄ɛno bà,
 aṣè anduna takaasideeno
 k̄n gbēntee wēndadeeno keo gyaigyai.

15 M̄isi n̄en̄gbēno v̄ĩ ḡɔn plaa,
 aṣè be: N̄ wa gbaa, n̄ wa gbaa.

Pó mèn aagõ kuu kè aṣè kāro,
 à kà siigõ se, aṣè be pó m̄m̄maro:
 16 Gèwāa k̄n pāa né'is̄o
 k̄n t̄ɔt̄ɛo zaake í è m̄aro
 k̄n t̄éo zaake è be a kāro.

17 Wée kè né è a de faboo
bensõ è kyakao a dan,
swawεε gbáa kánkānanŏ é à wée pì bŏ,
yeberekunŏ é à gè ble.

18 Yā mèn aagŏ kuu kè aŏ de ma dŏnala,
à kà mèn siigŏ se má n̄ mì dŏro:

19 Zé kè kúu ègŏ téo musu,
zé kè mlè ègŏ taa oon gbè sàraa,
zé kè goro'ite ègŏ tén ísīaa dagura
kŏn zé kè gŏgbē ègŏ yeo nŏkparezio.

20 Nŏ zinakeri yākenan yè:

È pŏ ble à ŏ ma a léa
à be ée yā zaaa kero.

21 Yā mèn aagŏ bé è tŏ tŏte lugaluga,
à kà siigŏ se, tŏte é yā pìnŏ fŏro:

22 Zŏ kè à kpata blè,
yŏnkŏŏ kè pŏ blè à kã,

23 nŏgbē kè wà zàn ben à zã kè
kŏn zŏ nŏkpare kè gŏ a dii zã nŏŏ ũuo.

24 Pŏ néngonŏŏ kú tŏte mèn siigŏ,

mŏde aŏ ŏndŏŏ vī maamaa:

25 Babannŏŏ kuu pŏ gbāaanŏ ũro,

mŏde aŏ è ble zi di kwεεmε.

26 Gbè'ēēnŏ kuu pŏ bítanŏ ũro,

mŏde aŏ è bεε bo gbèkotoommε.

27 Kwaanŏ ègŏ kína vīro,

mŏde aŏ è bŏε wà zεzε gāli kŏn gāliomε.

28 Né fŏ n̄ zŏ kŏŏ kŏn ŏŏŏ,

mŏde è gá na kína kpé sātazimε.

29 Pó mèn aagõ kuu kè aõ tēna maa,
à kà siigõ se, aõ taa'ona nna:

30 Músu kè bíta nòbòno té,
è bõru kpεε pókenεro

31 kōn kokya kè toke bòo kōn blèkofii lètádeeo
kōn kína kè kú a zìkpεεno aεo.

32 Tó n yōnkoyā kè zīndasena lezī guu
ke tó n yā zaaa laasuu lè,
nò kú n léa,

33 zaakε lán wè zwii fagaa pá à nòsi bò nà,
ke lán wè yī kū wà fī à aru bò nà,
lén gbē pofēna è swèe da ε.

31

Kí Lemueli yā

1 Kí Lemueli da lé dàa à bè:

2 Diame, ma né? Bómεε, ma né'ina?

À kè diamε, né kè ma à lé gbè Ludanε?

3 Nton n wó de nògbēno kiiaro,
nton zé kè è kínano yaka séro.

4 Lemueli, geepiwēε de kínano pómīna ũro,
í gbāaa de kpatablerinò pómīna ũro,

5 ε aõton mi, dokayāno sāngu,
aõ yā gōgō takaasideenone faa sairo yānzi.

6 À í gbāa kpá gbē kè aõεe mōo gaanoa,
à geepiwē kpá pōsiadeenōa

7 aõ mi, aõ takaasi sāngu,
aõ yā'amma tóngō dōngu dōro.

8 N yā o gbē kè aóé fō wà yā oroono gēε ũ,
n yā sí gbē kè aōo dōnleri vīroonone.

9 Ñtongõ yĩtenaro, ñ yãkpaε ke a zéa.
Ñ takaasideenõ kõn wẽndadeenõ yã nnaa kpámma.

Nõ làakaridee

10 Dé bé eé nõ làakaridee ee?
À bẽε vĩ de gbè bainõla zã.

11 À zã ègõ à náane keε kõn nõseo dome,
pó maa ke è kēsãaro.

12 À maaan ègõ keε a zãne,
èe ke à zaaanlo ai a wèndi lén.

13 È sákã kõn gbòbàò wete
à a ɔzĩ ke kõn ponnaao.

14 È gá blε sé zã
lán góro'ite latari bà.

15 È fεε gukèkõanao à póblee ke a uadeenõne,
è zĩ kpaatete a nõkparenõne.

16 È tɔɔte maaa wete à lú,
è geepi líno pépen kõn a zĩnda bògɔ ɔɔo.

17 È gbãaa dɔ a pii asaa ũ
à gãsãwa bɔbɔ a zĩia.

18 Ègõ dõ kè é yàra e,
à fitia té ègõ nana gwãavĩme.

19 À ɔɔ ègõ porona àgõ buutábɔ kũna,
ègõ keke ñ wã a ɔneɔ.

20 È ɔ poro wẽndadeenõne,
è ɔ liga takaasideenõzi.

21 È ñampuu gurɔɔ vĩa ke a bεdeenõ yã musuro,
zaake à uadeenõ è uta didi kõame.

22 È daebɔ bisanõ tã a zĩnda,
à pókãsãanõ né táaru bisa kõn bisa
gaarura'ideenõme.

23 À zã è tó bɔ fàadibokiia,

ègõ v̄εna gu d̄õnkõ k̄õn bùsu gb̄ensinõ.

24 Nõgb̄ẽ p̄i è p̄õdangān ke àgõ yaa,
è gèrè t̄ā à kpá a latarinõa.

25 Ègõ gb̄āa k̄õn gakuio dana p̄ókāsāa ũ,
à kuuna zia yā è swè k̄enlo.

26 Ōndõyā ègõ daa à lén,
è yā dañne k̄õn yenzio.

27 À w̄éε ègõ té a ua yākenazi,
è m̄ea p̄ó b̄lero.

28 À n̄énõ è f̄εε w̄à sa maaa one,
à z̄ā è à s̄áabu kpá à be:

29 Nõgb̄ẽ paridee aĩa v̄ĩ fá,
m̄ode m̄be n̄ deńla n̄ p̄íngi.

30 Kakana maaa ègõ náane v̄ĩro,
nõmaakεε è ḡẽ z̄élame,
nõgb̄ẽ k̄è Dii v̄ĩa v̄iin w̄è s̄áabu kpá.

31 N̄ z̄ĩi k̄è à k̄è àre kpáa,
n̄ à t̄ó kpá à yākena musu ḡāale.

Luda yá takada kǝn Bokobaru yáó
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5